N°. 272. DONDERDAG 14 NOVEMBER. A°. 1861.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... ƒ 1.—
Iedere regel meer. . . . . - 0.20
Andere Advertentiën per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cent. voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

BUITENLAND.

AMERIKA.

Boston 30 *october*. — De maritieme expeditie, die onlangs de havens van het Noorden verlaten heeft, overtreft in alle opzigten alles wat vroeger hier te Lande werd ondernomen. 27 groote linieschepen, onder het bevel van den kapitein ter zee Dupont, zullen in diep water manoeuvreren. De overige 26, waaronder 16 kanonneerbooten en verder eenige fregatten en oorlogsschooners, zullen de landings-troepen, ten getale van 20,000 man, onder bevel van kolonel Sherman, beschermen. De 24 groote zee-stoombooten, die als transportschepen dienen, zijn ook gewapend en bevatten alles wat een landings-leger van dienst kan zijn. Alleen op de Great Republic zijn, naar men zegt, 650 paarden ingescheept.

Volgens den New-York Herald, is het doel dezer expeditie vierledig. 1°. Men zal op deze wijze trachten het tooneel van den oorlog te verplaatsen in de katoenstaten, die ook de eigenlijke bewerkers van den opstand zijn. Daardoor zal tevens het ontzaggelijk leger in Virginië genoodzaakt worden uiteen te gaan. 2°. Moet zij zich meester maken van winterkwartieren voor het leger, en vlugthavens voor de vloot. 3°. Zullen eene of meer Zuidelijke havens geopend worden voor den handel, en zoo doende alle moeijelijkheden met betrekking tot de blokkade voorkomen. 4°. Kan men op deze wijze in het hart van den opstand een toevlugtsoord vormen, voor al degenen wier gehechtheid aan de Unie slechts op eene gunstige gelegenheid wacht, om er van te doen blijken.

Uit Missouri is nog geen bijzonder nieuws. Het leger van generaal Fremont rukt voorwaarts en drijft de Zuidelijken onder Price steeds meer naar de grenzen van Arkansas. Men hoopt echter nog hem den terugtogt te kunnen beletten.

ENGELAND.

Londen 12 *november*. — Laatstleden vrijdag overleed in 82jarigen leeftijd de generaal sir Howard Douglas. Niet alleen onderscheidde hij zich in zijn langdurig en werkzaam leven door zijne militaire en staatkundige verrigtingen, maar ook door een aantal wetenschappelijke geschriften, inzonderheid over den vestingbouw en het artilleriewezen.

— Ter gelegenheid van het diner van den lord Mayor, was de Guildhall versierd op eene wijze, die niet slechts getuigde van den goeden smaak des gastheers, maar bovendien als afspiegeling der publieke opinie in Engeland eenige opmerkzaamheid verdient. Aan het oosteinde der zaal, bij de tafel des Lord Mayors, bevond zich een tafereel van de internationale tentoonstelling, die in 1862 zal worden gehouden. Het stuk was door den heer Fanton zeer verdienstelijk geschilderd.

Op den voorgrond was de prachtige fontein afgebeeld, die in den tuin der Horticultural Society, ter herinnering aan de tentoonstelling van 1851, in Hyde-park wordt opgerigt. Aan weerszijden van deze schilderij, bevond zich een medaillon met de portretten van H. M. de Koningin en Z. K. H. Prins Albert. Op de bovenlijst zag men eene uit duizende mijlen gesponnen glas vervaardigde vederbos, zoo als die waardoor het wapen van den Prins van Wallis wordt gekroond. Aan de tegenovergestelde zijde der zaal, rustte het oog op eene goed uitgevoerde groep, voorstellende Engelands zee- en landmagt, waaronder natuurlijk de vrijwilligers eene voorname plaats bekleedden. Ook hier bevond zich een medaillon met het portret der Koningin, gedragen door twee allegorische figuren, met palmtakken. De beide andere zijden der zaal waren ingenomen door eene reeks gelijksoortige beelden, met palmtakken in de handen en kransen op het hoofd, als zinnebeelden van den vrede. Tusschen deze beelden in — die 10½ voet hoog, en schoon gemodeleerd waren — hingen aan den wand medaillons, waarop eene bijenkorf, en daarboven het woord „vrede" was geschilderd. Verder was de zaal met oude wapenrustingen, tropheën en guirlandes versierd, en terwijl zich in het midden twee reusachtige candelabres verhieven, volgden kleine gasvlammetjes al de architecturale lijnen op de wanden en aan de zoldering, zoodat het geheel een tooverachtigen indruk verkreeg.

— The Economist geeft in zijn nommer van 9 dezer het vervolg der beschouwingen over Amerika, waarvan wij het eerste gedeelte reeds in uittreksel aan onze lezers deden kennen [zie n°. 266 dezer courant].

Wanneer men zeker zijn kon, dat door erkenning der Zuidelijke Staten, — door erkenning dus van het regt tot afscheiding, — het grondgebied der Vereenigde Staten slechts onder een half dozijn verschillende groepen werd verdeeld, dan zouden welligt de Noordelijken de wanhopige en kostbare worsteling om de afscheiding tegen te gaan, niet langer volhouden. Maar zij vreezen het ergste. Er zijn op dit uitgestrekte gebied zoo vele tegenstrijdige belangen, dat men eene eindelooze reeks van oneenigheden voorziet, die — geeft men het regt van afscheiding eenmaal toe — tot steeds grootere versnippering zal leiden. Bovendien — zelfs al had men slechts groote Staten — kan het Zuiden nooit op vriendschappelijken voet staan met het Noorden, dat eene zoo geheel andere beschaving heeft. Binnen een jaar zou de oorlog op nieuw zijn uitgebroken, en het Noorden zou altijd genoodzaakt zijn, eén groot staand leger op de been te houden, ten einde de aanmatiging van het Zuiden te beteugelen. Eindelijk zou het Zuiden zijne afzonderlijke huishouding beginnen met 300 millioen dollars schuld, — met eene zeekust die 1500 mijl lang is, en zonder een enkel oorlogschip om die kust te verdedigen. Wie zou beletten, dat die Staat de prooi werd van de eerste Mogendheid de beste, die haar bezit staatkundig noodzakelijk oordeelde...... welligt als wapen tegen het Noorden?

Maar, wat het eerste betreft — de gevreesde versnippering in een aantal kleine Staatjes — redeneert men zeer onlogisch. Dezelfde oorzaken, die geleid hebben, of zullen leiden, tot scheiding van Noord en Zuid, zullen noodzakelijk eene naauwere aaneensluiting ten gevolge hebben, van de andere Staten-groepen.

Wanneer namelijk de staatkundige instellingen van een Land werkelijk constitutionnel en vrij zijn, dan bestaan ze slechts met goedvinden der Natie — ze zijn de uitdrukking van 's volks wenschen en behoeften. Het hoofd van den Staat, *is* hoofd van den Staat, omdat de geheele Natie hem daartoe koos, of als zoodanig aannam. De vertegenwoordiging der Natie bestaat slechts, en de wetten, die zij uitvaardigt, worden slechts gehoorzaamd, *omdat* zij inderdaad de Natie *vertegenwoordigt*. Zoodra de meeningen, of de belangen van eene groote minderheid der burgers, niet meer overeenstemt met die van de meerderheid, dan vertegenwoordigt de Regering niet meer de Natie, maar slechts de grootste helft, en dit is vooral waar wanneer die minderheid de geheele bevolking is van eene bepaalde streek, en wanneer de oorzaak der verdeeldheid niet kan worden weggenomen. Bij de laatste verkiezing van den President der Vereenigde Staten b. v. stemde geheel het Zuiden tegen den heer Lincoln. Men had hier dus eene minderheid van acht millioen, allen bewoners van hetzelfde gedeelte des Lands, die geregeerd moeten worden, tegen hunne wijze van zien en tegen hun belang. De keus van den heer Lincoln was eene verovering, eene onderwerping van de minderheid aan de meerderheid.

Het is duidelijk, dat die toestand onhoudbaar was. Een vrij en constitutioneel bestuur — d. i. een bestuur dat de volkomen uitdrukking is van den volkswil — kan slechts bestaan onder eene Natie, die over het algemeen genomen eenswillend en eensdenkend is. Wanneer eene Natie uit verschillende afdeelingen bestaat, wier gevoelens en belangen ver uiteen loopen of strijdig zijn, kan zij niet bijeen gehouden worden onder eene constitutie. Despotisme alleen kan dan de eenheid bewaren, tenzij de afdeelingen zoo klein zijn, dat ze hun wil niet kunnen doen eerbiedigen. Noord en Zuid *konden* dus niet vereenigd blijven onder één bestuur, en onder een constitutionneel bestuur zullen ze nooit weêr vereenigd worden, maar er bestaat geene enkele reden, waarom New-York en Pensylvanië niet verbonden zouden blijven met de Staten van New England, — geene de minste reden waarom de Noord-westelijke Staten niet aan elkander zouden blijven gehecht, want in alle zaken van eenig aanbelang, zal een zelfde president, en een zelfde lid van het Congres, den burger van Ohio even volkomen vertegenwoordigen als den burger van Michigan en Wisconsin; — dezelfde man die door de democraten of door de conservatieven van Massachusets zal worden toegejuicht, zal ook welkom zijn aan de democraten of conservatieven van Connecticut en New Hamshire.

De scheiding dus, die door de verhouding tusschen Noord en Zuid noodzakelijk wordt *veroorzaakt*, wordt even noodzakelijk *belet* door de onderlinge verhouding tusschen de verschillende Staten van elke andere groep. „Maar" — zegt men — „zes of zeven onafhankelijke Republieken zullen niet naast elkander kunnen bestaan zonder onophoudelijk verschil te hebben, en dus onophoudelijk oorlog te voeren."

En in Europa dan? Daar wonen ook zes of zeven groote Natiën naast elkander, met verschillende inzigten en verschillende belangen, maar wanneer die belangen strijden, grijpen zij nog niet dadelijk naar de wapenen. Ze zoeken de zaak, ten minste in het begin, altijd in der minne te schikken, en al moeten de Amerikanen die les van wederzijdsche verdraagzaamheid nog leeren, men zou hen niet veel eer bewijzen, door de meening, dat zij het nooit zoo ver zullen brengen.

„Maar in elk geval blijft dan de mogelijkheid tot oorlog toch altijd bestaan. Wij zullen dus legers op de been moeten houden, vloten welligt ook, en tot onderhoud daarvan belastingen uit moeten schrijven enz. enz., even als dit in de oude wereld geschiedt." Zonder twijfel, maar wat beteekent deze klagt? Eenvoudig *dat de Amerikanen voortaan zullen moeten deelen en berusten in het lot van alle andere Natiën*, terwijl ze tot heden het voorregt genoten eene uitzondering op den algemeenen regel te zijn.

Die slotsom is zeer natuurlijk, maar wij kunnen zeer goed begrijpen, dat Amerika, om er aan te ontkomen, zelfs een strijd op leven en dood niet schroomt.

— Ongeveer 400 zeesoldaten scheepten zich laatstleden zaturdag te Plymouth aan boord van de Sanspareil, de Donegal en de Conqueror in, welke schepen deel aan de expeditie naar Mexico nemen moeten.

— Men schrijft uit New-York dd. 26 october: Voor eenigen tijd vielen twee Engelsche schepen de haven van Charleston binnen, zonder dat zij iets van het blokkade-eskader bemerkten. Lord Lyons verlangt nu dat men hun verblijf aldaar zal toelaten, aangezien de blokkade, toen zij die haven bereikten, blijkbaar niet volkomen was.

— De Regering der Sandwich-eilanden heeft zich voor strenge neutraliteit verklaard met betrekking tot den Amerikaanschen krijg. Geene kaperschepen zullen in de havens van dit Rijk toevlugt mogen zoeken.

— Van de Westkust van Afrika zijn berigten ontvangen, die van Bathurst tot 25 october loopen. Met leedwezen verneemt men uit Lagos dat de Koning van Dahomy weder aanstalten voor een menschenoffer op groote schaal maakte. Het aantal der slagtoffers zou ditmaal 1500 bedragen, en de aanleiding tot deze gruwelijke plegtigheid de viering van den aanvang van het Yam- of brood-saizoen zijn. De Neger-expeditie was naar de monding der rivier teruggekeerd, na dr. Bailie en diens togtgenooten in goeden welstand, ter plaatse waar de Tschadda en de Quarra te zamen vloeijen, aangetroffen te hebben. Dr. Bailie leeft nu reeds sedert twee jaren te midden der inboorlingen, en bleef gedurende al dien tijd van alle verkeer met Europeanen verstoken.

FRANKRIJK.

PARIJS 12 November.
(*Particuliere Correspondentie.*)

Het voornaamste onderwerp der gesprekken is heden de gisteren gehoudene bijeenkomst van den Geheimen Raad, die ten half een ure aanving en tot 3 ure voortduurde. Al de leden daarvan waren tegenwoordig. Prins Napoleon, de Ministers met en zonder portefeuille, woonden haar bij. Dezen avond loopt het gerucht dat er niet enkel sprake zou zijn van eene wederoptreding van den heer Fould, onder welken titel dan ook, of van eene nieuwe leening, maar ook van eene ineensmelting van alle obligatien ten laste van den Staat en van de conversie der renten in 3 pct. Morgen wacht men in den Moniteur de mededeeling van den uitslag dezer geheele zitting, en tevens ziet men daarin een decreet te gemoet, houdende bijeenroeping van den Senaat tegen den 10 december.

De heer Grandguillot tracht heden in Le Pays terug te komen op het u bekende artikel, waarin dat blad vóór eenigen tijd had verklaard dat de heeren Ratazzi en Ricasoli onmogelijk te zamen in één Kabinet zitting zouden kunnen hebben, en hetwelk ik u gisteren meldde dat zooveel opspraak en ontevredenheid in Italië had veroorzaakt. Thans zegt de schrijver, dat hij te dier zake slechts zijne persoonlijke zienswijze heeft uiteengezet.

Gij hebt ongetwijfeld ook reeds langs telegrafischen weg het berigt ontvangen van het overlijden van den Koning Dom Pedro V van Portugal. Hij, die tijdens de in Lissabon heerschende epidemie aan allen het voorbeeld gaf van moed en zelfopoffering, bezweek thans binnen twee dagen voor het geweld van den typhus. Zijn vader, Koning Ferdinand, is dadelijk belast met het regentschap, tot op de aankomst van den troonopvolger, den Hertog van Oporto, die niet vóór woensdag te Lissabon zal kunnen zijn. Het is nu gelukkig dat deze met zijn broeder dadelijk van Compiègne is vertrokken, toen zij aldaar de tijding ontvingen van de ongesteldheid en het spoedig daarop gevolgd overlijden van den jeugdigen infant Dom Fernando.

Volgens eene hier uit Lissabon ontvangen depêche heeft het afsterven van den jeugdigen Koning onder alle klassen der bevolking diepen indruk gemaakt. De smart, die allerwege heerscht, is onbeschrijfelijk; alle winkels en openbare gebouwen werden dadelijk gesloten, terwijl het volk naar de kerken stroomde. Alle zich op den Taag bevindende oorlogs- en koopvaardijschepen hebben tot teeken van rouw hunne vlaggen ter halver stok geheschen.

De Portugesche, Fransche en Engelsche schepen zullen gedurende twee dagen ieder uur een kanonschot lossen, van zonsopgang tot zonsondergang. Reeds hebben alle leden van het Corps Diplomatiek zich beijverd, om een bezoek van rouwbeklag te brengen bij des Konings Vader. De Hertog van Oporto, geboren den 31 october 1838, zal als Koning den naam voeren van Dom Fernando II. Een Portugeesch fregat, aan boord waarvan zich de Minister van marine bevindt, heeft zich, vergezeld van een Fransch en een Engelsch stoomfregat, in den avond van gisteren onder zeil begeven om de stoomkorvet Bartholomeo Diaz te gemoet te gaan, waarop de nieuwe Koning zich met den Hertog van Beja bevindt.

Gij zult evenzeer door den telegraaf hebben vernomen dat Koning Frans II voor de regtbank van koophandel te Marseille zijn proces gewonnen heeft. Aan een schrijven uit die stad ontleen ik het volgende:

„Gelijk te verwachten was, heeft de legitimistische partij zich beijverd om eene publieke manifestatie te doen, ter eere van den advocaat Berryer. Vijf of zes honderd personen, die meerendeels de teregtzitting bijwoonden, verdrongen zich langs den weg dien onze oude beroemde vertegenwoordiger volgde om het station van den spoorweg te bereiken, en ieder trachtte hem de hand te drukken, onder de kreten: Leve Berryer! Leve Frans II!

„De politie is dadelijk tot eenige arrestatiën overgegaan. Vier personen, die in Italië voor de zaak des Konings hebben gevochten, zijn, naar men verzekert, bij den commissaris van politie gebragt, en moesten daar hunne namen en kwaliteiten opgeven, waarna men hen weder heeft losgelaten. Een vijfde moet in arrest genomen zijn op het oogenblik dat hij hard op tot Berryer zeide: God zegene u! Wanneer de debatten nog een dag langer geduurd hadden, zou er onder de democratische partij voorzeker ook eenige opschudding zijn gekomen.

„Men wil dat Berryer met dit pleidooi 15,000 francs heeft verdiend."

Als zeker wordt mij thans bevestigd dat Frans II Rome zal verlaten, en met zijne echtgenoote naar Venetië gaat, waar de Keizerin van Oostenrijk nog verblijf houdt. Op die wijze wordt de jeugdige Koning dus een weinig schadeloos gesteld voor zijne verbanning.

Blijkens een uit Turijn ontvangen schrijven van den 10 dezer, trekt de onlangs door Garibaldi aan generaal Turr afgelegde verklaring daar nog in hooge mate de aandacht tot zich. Zooals u bekend is, heeft laatstgenoemde generaal — om een eind te maken aan de verschillende redeneringen welke er in omloop waren over zijn uitstapje naar Caprera — een brief doen plaatsen in het dagblad Monarchia Nazionale, welke het doorslaand bewijs oplevert dat een nieuw Kabinet, met vredelievende gezindheid, op Garibaldi's medewerking kan staat maken.

— Zoowel Le Temps als Le Constitutionnel en Le Siècle vestigen heden de aandacht op hetgeen de Koningin van Spanje in hare troonrede, met betrekking tot de Romeinsche kwestie, heeft gezegd. Eerstgenoemd blad vraagt of met de verklaring „dat de onder Pauselijke leiding geplaatste Natiën zich hebben vereenigd om middelen te beramen ter waarborging van den vrede en de veiligheid, welke Z. H. voor de onafhankelijke uitoefening van zijn ambt in zijne Staten behoeft," *alle* Katholieke Natiën worden bedoeld, of wel slechts eenige, bv. zij die het Koningrijk Italië nog niet hebben erkend? En wat heeft Spanje dan eigenlijk bewerkt, of welke toezegging heeft het van die Regeringen gekregen? Rekent men op de bijeenkomst van een congres der Katholieke Mogendheden, zoo als uit eene letterlijke opvatting van de troonrede zou voortspruiten? Le Temps hoopt dat de beraadslagingen over het adres van antwoord, hierover eenig licht zullen verspreiden, en de beide andere bladen, wier bedenkingen hoofdzakelijk op hetzelfde nederkomen, vleijen zich mede dat in de toekomst deze duistere woorden zullen worden opgehelderd.

— Voor het geregtshof van koophandel van het departement der Seine is eene zaak aanhangig, welke in verband staat met het proces van den bankier Mirès. Zij die belast zijn met de likwidatie der Algemeene kas voor de spoorwegen eischen tegen den heer de Pontalba de nietig-verklaring der transactie van den 16 december 1860 en de uitbetaling eener som van 1 700,000 francs. De gedaagde heeft zich beroepen op incompetentie van dit geregtshof.

— Het ligt velen nog in het geheugen, welk een levendigen indruk in Italië werd te weeg gebragt door de redevoering, welke Prins Napoleon in den Senaat heeft uitgesproken, bij gelegenheid van het vraagstuk der petitiën. Reeds dadelijk vormden eenige patriotten te Rome het plan om den Prins een stoffelijk blijk van hunne ingenomenheid te vereeren. Dit plan is thans tot uitvoering gekomen, en voor de bij inschrijving verzamelde gelden is eene schilderij aangekocht van Casimir de Rossi, voorstellende de Engel der Opstanding, hetwelk den Prins na zijne terugkomst uit Amerika is ter hand gesteld door tusschenkomst van Prins Charles Napoleon, zoon van den Prins van Canino. Bij een door de Nazione opgenomen schrijven van den 24 october jl. heeft Prins Jérôme aan het comité zijn bijzonderen dank betuigd voor dit geschenk. Daarin zegt hij „de zaak van Italië geheel te zijn toegewijd, omdat zij de vrijheid en vooruitgang geldt," terwijl hij verder verzekert alle zijne krachten voortdurend te zullen wijden aan de vervulling van de wenschen der Italianen.

— Het stoomfregat Massena, waarop de schout-bij-nacht Jurien de la Gravière zijne vlag heeft geheschen, heeft heden voormiddag ten tien ure Toulon verlaten, koers zettende naar Oran, waar het 500 man van het 2de regement zouaven zal opnemen, die aldaar gereed staan.

BELGIË.

Brussel 12 *november*. — Heden namiddag, ten één ure, heeft Z. M. de Koning in persoon en met het gebruikelijk ceremonieel de Zitting der Wetgevende Vergadering voor 1861—1862 geopend, met de volgende troonrede:

„Mijne Heeren! — Het is met de grootste zelfvoldoening dat ik mij weder te midden der Vertegenwoordigers van de getrouwe Natie bevind, met welke, sedert dertig jaren, banden van genegenheid en vertrouwen mij verbinden, die de tijd nog versterkt heeft.

„De betrekkingen van België met het buitenland blijven gehandhaafd op voorwaarden, welke voor zijne belangen gunstig en met zijne verpligtingen van onzijdigheid overeenkomstig zijn. Een allergewigtigst handelsverdrag is in den loop dezes jaars tusschen België en Frankrijk gesloten, en zal ten gevolge hebben de goede betrekkingen tusschen de beide Landen meer en meer wortel te doen schieten. Dezelfde beginselen zullen op onze betrekkingen met Groot-Brittanje worden toegepast, en tot grondslag der onderhandelingen strekken die wij met nog andere Staten moeten openen.

„Wij zullen, overigens, onzen handel, zoowel als de voortbrengselen van onzen landbouw en onzer nijverheid, blijven begunstigen, door nieuwe wegen van gemeenschap toe te voegen aan de reeds zoo talrijke en verschillende, die ons grondgebied doorsnijden.

„Eene onlangs met Nederland gesloten overeenkomst heeft een einde gemaakt aan de moeijelijkheden, die ten opzigte van het stelsel der wateraftappingen van de Maas gerezen waren. Die schikking zal medewerken tot handhaving der betrekkingen van goede nabuurschap met eene bevriende Natie, wier doorluchtig Hoofd ik onlangs, bij zekere gelegenheid, het geluk had te midden der vaderlandslievende stad Luik te ontmoeten.

„De ingewonnen berigten over den staat van onzen oogst leveren een minder ongunstig vooruitzigt op dan eerst vermoed was. Buitenslands is de oogst over het algemeen gunstig uitgevallen in die Landen, welke hunne granen uitvoeren, en het in België aangenomen vrijzinnig stelsel veroorlooft te voorspellen dat het te kort komende gemakkelijk door den handel zal worden aangevuld.

„Verschillende in de Zittingen van 1859 en 1860 aangeboden belangrijke wetten zullen, hoop ik, in den loop der tegenwoordige Zitting behandeld en aangenomen kunnen worden. Andere, niet minder belangrijke, zullen aan uwe beraadslagingen worden onderworpen. Onze militiewetten eischen sedert lang

hervorming. Er zal u eene wet worden voorgelegd die, terwijl zij uit een administratief oogpunt de gebreken van het bestaand stelsel verbetert, ten doel heeft eene billijke schadeloosstelling aan diegenen te verzekeren, welke een deel van hunnen jongelingsleeftijd aan het edel beroep der wapenen voor de Staatsdienst wijden. Ik twijfel niet of deze hervorming zal de wenschelijkste gevolgen voor de goede zamenstelling des legers hebben, dat onze zorgen zoo zeer verdient.

„De burgerwachten wedijveren met het leger in vaderlandsliefde en ijver, en de gelukkige uitkomsten, in hunne rangen door de instelling der nationale scherpschutterij verkregen, getuigen van hunne levendige zucht om hunne oefening meer en meer te volmaken.

„Het openbaar onderwijs in al zijne graden, de letteren, wetenschappen en schoone kunsten, dragen het hunne tot den algemeenen vooruitgang des Lands bij, en ontmoeten bij mijne Regering, even als bij de Kamers, eene belangstellende en volhardende ondersteuning. De laatste tentoonstelling te Antwerpen heeft de Belgische school in nieuwer glans doen schitteren, en de kunstenaars van alle Landen, in de hoofdstad van onzen handel vereenigd, hebben daar het gastvrij onthaal gevonden, hetwelk het vaderland van Rubbens en van Dijk hun verschuldigd was.

„In weêrwil van meer dan ééne crisis van verschillenden aard die wij doorloopen, is de finantiële toestand voldoende. De uitvoering der bij de wet voorgeschreven maatregelen tot herziening van het kadaster wordt ijverig voortgezet. De personele belasting geeft aanleiding tot gegronde klagten; de wet waarbij zij is ingevoerd, zal herzien worden.

„De misbruiken, welke zich in de uitoefening van het kiesregt geopenbaard hebben, en zich niet langer konden verbreiden zonder onze vertegenwoordigende instellingen in gevaar te brengen, eischen beteugelende maatregelen, evenzeer door het belang als door de waardigheid van alle meeningen voorgeschreven. Evenzeer heeft men de noodzakelijkheid erkend van de aanvulling der leemten in de bestaande wetgeving op de vestiging en het beheer der voor de studien bestemde goederen, en op het beheer en de contrôle van die welke aan de eeredienst gewijd zijn. Eindelijk, Mijne Heeren, naardien het onderzoek der op de regterlijke organisatie betrekkelijke vraagstukken is afgeloopen, zal u eene wet tot regeling van dat gewigtig onderwerp worden voorgelegd.

„De talrijke werkzaamheden, die de Kamers moeten bezig houden, geven hoop op vruchtbare uitkomsten der tegenwoordige Zitting.

„Vertegenwoordigers der Natie! dat de geest van rijp beraad, gematigdheid en kalmte, waardoor de Belgische Kamers zich onderscheiden, voortga uwe beraadslagingen te leiden; dat dezelfde vaderlandsliefde u beziele, en door de ijverige en welwillende medewerking, die ik van uw vertrouwen inroep, zal het aan mijne Regering geschonken worden, meer en meer het nationale werk te bevestigen en te volmaken, dat gemeenschappelijk ondernomen en aan onze gemeenschappelijke bescherming toevertrouwd is."

Deze troonrede werd door de toejuiching der Vergadering afgebroken, toen de Koning van de thans zoo uitstekend herstelde betrekkingen met Nederland en van de zamenkomst te Luik gewaagde. De Koning had op de woorden: „het doorluchtig Hoofd eener bevriende Natie" bijzonderen nadruk gelegd.

Het Corps Diplomatiek woonde nagenoeg geheel voltallig deze plegtige zitting bij.

Bijna onmiddellijk na den afloop daarvan vereenigde zich de Senaat, onder voorzitterschap van het oudste lid in jaren, den heer Maerstens, en herkoos den Prins van Ligne met 42 van de 46 stemmen tot voorzitter, welk vereerend blijk van vertrouwen hij nu reeds voor de tiende maal ontvangen heeft. Ook de graaf van Renesse-Breidbach werd als ondervoorzitter herkozen, ofschoon eerst na zwaren strijd voor den heer d'Omalius d'Hallois, die nu tweede onder-voorzitter blijft. Daarna is de commissie voor het adres in antwoord op de Troonrede benoemd geworden. De Kamer der Representanten vangt hare werkzaamheden eerst morgen aan.

— Men verzekert dat de Senaat zich, dadelijk na de behandeling van het adres van antwoord op de troonrede, zal bezig houden met de opmaking eener lijst van kandidaten voor de opengevallene plaatsen van raadsheeren in het Hof van cassatie, in plaats van de overledene heeren Lefebvre en De Fierland.

— Gisteren heeft te Luik de verkiezing plaats gehad van een lid der Kamer van Volksvertegenwoordigers. Bij die gelegenheid is de heer Frère Orban, die zich aan eene herkiezing moest onderwerpen, door de aanvaarding der portefeuille van finantien, herkozen met 1299 van de 1338 uitgebragte stemmen.

De heer Alph. Vandenpeereboom, die in hetzelfde geval verkeerde, is te Yperen herkozen met 1361 van de 1421 stemmen.

— De directeur van het muziekgezelschap te Hoei heeft van den gevolmagtigden Minister van Nederland bij het Belgische Hof een zeer vleijend schrijven ontvangen, waarin hem, namens Koning Willem III, dank betuigd wordt voor de serenade, aan Z. M. bij zijnen doortogt te Hoei gebragt door dat gezelschap, hetwelk geheel uit liefhebbers bestaat.

— Heden morgen, per eersten spoortrein, is alhier doorgevoerd een persoon, die reisde onder den naam van graaf d'Hombres, en onlangs te Parijs werd veroordeeld, wegens opligterij, tot vijf jaren gevangenisstraf. Hij was begeleid door een inspecteur en twee agenten van politie van Amsterdam en bragt te Antwerpen in het Hôtel du Pélican den nacht door. Op de Fransche grenzen zal de gevangene worden overgeleverd aan de daar op hem wachtende Fransche justitie-beambten. Men verzekert dat hij op het oogenblik zijner arrestatie veertig kisten bij zich had, allen voorzien van eene grafelijke kroon, terwijl hij zich in het bezit van 60,000 gulden bevond.

DUITSCHLAND.

BERLIJN 11 *november*. — De Koning, de Koningin, de Kroonprins en de Kroonprinses zijn heden morgen ten acht ure met een buitengewonen trein naar Breslau afgereisd, met het voornemen om zich aanstaanden vrijdag van daar naar Sagan te begeven, ten einde de Hertogin van Sagan aldaar te bezoeken, en zaturdag hier terug te keeren. (Zie de telegrafische berigten.)

— De geruchten wegens eene bemiddeling van Pruissen in het geschil over het Dappendal zijn even ongegrond als die wegens eene uitnoodiging aan den Keizer en de Keizerin der Franschen, om zich in den volgenden zomer naar het slot Brühl te begeven.

— Het denkbeeld en de plannen tot hervorming der Bonds-Constitutie schijnen langs hoe meer kans te hebben om in behandeling te komen. De Saksische minister von Beust heeft langs verschillende wegen het publiek op zijn plan voorbereid; zelfs de heer von Schmerling schijnt den tijd te vinden om zich met den toestand van Duitschland bezig te houden; Coburg Gotha heeft zich te Frankfort duidelijker dan in de Wiener Presse uitgelaten, en dat Baden voorstellen aan de Bondsvergadering doen zal, is sedert lang geen geheim meer. Pruissen zal, als de zaak in behandeling komt, niet na kunnen laten al die voorstellen en ontwerpen te wikken en te wegen, en men hoopt hier dat zulks in echt vaderlandschen zin geschieden moge.

— Uit den inhoud van de laatste nommers der (officieuse) Sternzeitung blijkt weer op nieuw, dat de Regering niet voornemens is de driejarige dienstpligtigheid op te geven. Tevens wordt niet onduidelijk te kennen gegeven, dat de partij van den vooruitgang niet als een steun der Regerings-politiek wordt beschouwd, maar als eene fractie der oppositie.

— De voorstellen van Denemarken betreffende de hertogdommen Holstein en Lauenburg worden hier natuurlijk slechts als eene voorloopige kennisgeving beschouwd, daar alle dergelijke zaken eigenaardig bij den Bond t'huis behooren. Men veronderstelt echter, dat deze aan de beide groote Duitsche Mogendheden volmagt zal verleenen tot verdere onderhandeling.

WEENEN 10 *november*. — Het dagblad Die Presse meent het volgende wegens de zamenkomst te Compiègne te kunnen mededeelen: „Naar men verhaalt ving Napoleon III het gesprek met zijnen Koninklijken gast met de vleijende opmerking aan, dat men thans in Europa tweederlei Monarchen aantreft, de zoodanigen die meenen met de denkbeelden van het verledene te kunnen blijven voort regeren, en zulken die aan de spits van de vrijzinnige denkbeelden der eeuw staan, en aan welke de toekomst toebehoort. Hij, Napoleon, had den Koning van Pruissen altijd in deze laatste cathegorie gerangschikt. Nadat Koning Wilhelm deze pligtpleging, alsmede eenige opmerkingen over de taak van Pruissen in Duitschland zwijgend had aangehoord, alsmede de verzekering dat Frankrijk de onbaatzuchtigste vriendschap en vredelievendheid voor Duitschland voedt. bragt hij het gesprek op Italië, welks toestand Europa niet toeliet zich met vertrouwen aan de onbekommerde hoop op den vrede over te geven. Napoleon zou zijnen gast toegestemd hebben dat de toestand van Italië ernstig is, maar onder bijvoeging dat Frankrijk vast besloten is niet meer ten gunste van Italië tusschen beide te komen, zonder welke tusschenkomst de vrede van Europa ook geen gevaar loopt. Hij had de Italianen afgeraden iets tegen Venetië te ondernemen, naardien hij zich tot niets verpligten en zich ter wille van Italië geene coalitie op den hals halen kon. Om echter Oostenrijk alleen aan te vallen, daartoe ontbrak Italië de kracht. Mogt het dit desniettegenstaande wagen en het onderspit delven, dan zou aan Europa de geschiktste gelegenheid aangeboden zijn om over de herstelling eener blijvende orde in Italië te beraadslagen. „Wat Rome betreft," zoo zou Napoleon zijne breedvoerige ontwikkeling van denkbeelden besloten hebben, „zoo blijft aan Frankrijk niets anders over dan den dood des Pausen af te wachten." — Men gelooft echter dat Die Presse bezwaarlijk in staat zou zijn de waarheid van dit zijn berigt te staven.

Per Telegraaf.

PARIJS 13 November.

HH. MM. hebben onverwijld den rouw aangenomen, ten einde een blijk van levendige sympathie aan de Koninklijke Familie van Portugal te geven. De jagtpartijen en tooneelvoorstellingen ter gelegenheid van den naamdag der Keizerin zijn uitgesteld.

Dr. Véron schrijft in Le Constitutionnel: „In den Ministerraad is een uitstel gekomen in de gisteren door ons aangekondigde besluiten, naardien men bij de regeling van de attributen der Ministeriën van Staat en Finantien op moeijelijkheden gestuit heeft."

Graaf Walewski heeft den Keizer naar Compiègne vergezeld.

WEENEN 12 November.

De voormalige Fransche ambassadeur bij ons Hof, markies de Moustier, heeft het grootkruis der Orde van Sint Stefanus ontvangen. De heer Apponyi, onze ambassadeur te Londen, keert morgen op zijnen post terug.

WEENEN 13 November.

In de beide huizen van den Rijksraad is heden het Keizerlijk rescript op het adres van den Croatischen Landdag ter tafel gebragt, waarin de verklaring wordt afgelegd dat de Regering met leedwezen heeft opgemerkt, hoe Croatie weigerachtig is gebleven om het beginsel van eenheid der Keizerlijke monarchie te erkennen. Dit beginsel toch, is op den voorgrond gesteld bij de toekenning van meer vrijgevige instellingen. Dien ten gevolge is de Landdag alsnu moeten worden ontbonden, om later weder te worden bijeengeroepen op den grondslag der diplomata van october en februarij.

BRESLAU 12 November.

Bij de ontvangst des Konings, die gisteren in het slot alhier plaats had, zeide Z. M. dat hij zich aan de van den beginne af bekende grondslagen der Regering, om de regten der kroon en des volks standvastig te handhaven, onveranderd vast zal houden, en daarbij naar de laatst afgekondigde ministeriële aanschrijving verwees. Des avonds werden HH. MM. in den schouwburg met geestdrift ontvangen. Na het eindigen van den schouwburg maakten de Vorstelijke Personen een toer door de schitterend geïllumineerde straten.

Heden ten half twee ure verkondigde het gebulder van het geschut de onthulling van het Koninklijk standbeeld, onder het daverend gejubel der ontelbare menigte. De indruk is onbeschrijfelijk en het weder zeer schoon.

TURIJN 12 November.

Volgens eene aan het dagblad la Venezia gerigte depêche, heeft gisteren te Viterbo en in de provincie van dien naam eene demonstratie met nationale vlaggen, die met het kruis van Savoije versierd waren, plaats gegrepen. De bevolking eischte hare aanhechting aan Italië, bij gelegenheid van den verjaardag der algemeene volksstemming.

De Koning is gisteren avond hier teruggekeerd.

MADRID 13 November.

Generaal Prim is tot militair en burgerlijk bevelhebber van de Mexikaansche expeditie verkozen volgens mededeeling van de Correspondencia.

ALEXANDRIA 11 November.

De Graaf van Chambord is hier aangekomen en in het paleis des Onderkonings gehuisvest.

CALCUTTA 8 October.

Koper onveranderd. — In Invoer-artikelen, *Suiker*, *Salpeter* en *Lijnzaad*, ging veel om, en prijzen zijn stijgende, *Jute* en *Rijst* dalende, maar veel verhandeld. — *Vrachten* hooger. — *Koers* op Londen 2¼.

BOMBAY 15 October.

Katoen stil. — *Invoer-artikelen* en *Lijnzaad* vast. — *Vrachten* flaauw.

MELBOURNE 26 September.

Invoer-artikelen meestal flaauw. De uitvoer van *Goud* beloopt 127,360 oncen.

LONDEN 13 November.

Koffij iets vaster. — *Thee.* Groene soorten zijn in veiling tot verminderde prijzen verk. — *Suiker* met eenig vertier, zeilende. — *Rijst* stil. — *Tarwe* onveranderd. — *Olie.* Raap- (bruine) £ 43.6. Patent- £ 46.6 a 47. Lijn- £ 35/6 a 36. — *Talk* in loco 52/; Nov. 51/9; Dec. 52/3; Jan./Maart 52/9; April/Junij 51/ a 51/6; de markt was gedrukt. — *Metalen.* Schotsch IJzer 49/ a 49/3.

LIVERPOOL 13 November.

Katoen. Heden zijn 12,000 b. afgedaan; de markt verkeerde in zeer vaste stemming.

BERLIJN 13 November.

Rogge. Nov. 52¾; voorj. 53. — *Raapolie.* Nov. 12⅝; voorjaar 13¼.

PARIJS 13 November.

Frankrijk 3 pc. 68.95; dito 4½ pc. 97. Cred. Mob. 747. Spanje 2 pc. 42; dito 3 pc. 47⅞.

LONDEN 13 November.

De Gecons. 3 pc. 92⅞. Spanje buitenl. 3 pc. 51¼; dito Cert. 6⅝. Mexico 3 pc. 28. Grenada 3½ pc. 20½. Venezuela 4½ pc. 21¾. Holland 4 pc. 99½; 2½ pc. 65.

WEENEN 13 November.

Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 67.30; dito Nation. 5 pc. 81. Wissel op Londen *f* 138.20.

FRANKFORT 13 November.

Oostenr., Metalliek 5 pc. 46¾; dito Nat. 5 pc. 56½ a ⅝. Spanje 2 pc. 41½; dito binnenl. 3 pc. 47.

ANTWERPEN 13 November.

Belgie 4½ pc. 99⅞. Spanje 2 pc. 41½; dito 3 pc. 46⅞. Oostenrijk Metalliek 5 pc. 48; dito Nat. 5 pc. 57⅞.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 13 November.

In een Bijvoegsel bij dit N.° deelen wij een Overzigt mede van: 1°, het Voorloopig Verslag der afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, betrekkelijk het Wetsontwerp tot nadere regeling van het tijdstip voor het in werking treden van de wet op de nieuwe Regterlijke Inrigting, en 2°, de door den Minister van Koloniën aan de Kamer aangeboden rekeningen, aantoonende het bedrag der Oost-Indische remisen in goederen en geld en het daarvan gemaakte gebruik in 1859.

Bij het Departement Rotterdam der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen werd heden de eerste Leesvergadering in dit Wintersaizoen gehouden en de spreekbeurt door den heer mr. J. G. Gleichman uit 's Gravenhage vervuld, die eene Historische Schets gaf van de Tweede Nationale Vergadering der Representanten van het Volk van Holland.

De werkzaamheden waren aangevangen met eene toespraak des Voorzitters, ds. van der Pot, die daarin eenige mededeelingen deed wegens den toestand des Departements en zijner verschillende inrigtingen gedurende het vorige Departementsjaar, welke mededeelingen op nieuw verblijdende getuigenis droegen van de steeds toenemende belangstelling dergenen voor wie die nuttige inrigtingen zijn daargesteld, in wat, zoo ver de hulpmiddelen daartoe strekken, ten hunnen behoeve door het Departement verrigt wordt; terwijl men tevens met genoegen vernam, dat het aantal der leden, sedert de feestelijke viering van het 75jarig bestaan des Departements, op den 13 september 1860, niet onaanzienlijk is vermeerderd, en dat van het Feestbundeltje, hetwelk alles bevat wat dien avond is uitgesproken, nog eenige exemplaren, tot den verminderden prijs van 25 cent per exemplaar, aan het lokaal des Departements voor iedereen verkrijgbaar zijn gesteld.

Aan de Leden des Departements is dezer dagen de Rooster der Spreekbeurten rondgedeeld, waaruit blijkt dat de acht overige zullen vervuld worden door de heeren J. J. Cremer, S. J. van den Bergh, A. G. C. van Duyl, dr. S. den Boer, mr. L. G. Greeve, ds. H. de Veer, dr. J. W. Sluiter en T. van Westrheene Wz., terwijl aan den voet van den Rooster herinnerd wordt dat niemand die geen Lid der Maatschappij is de Leesvergaderingen zal kunnen bijwonen, zonder van een Toegangbiljet voorzien te zijn, van welke, volgens besluit der Departements-Vergadering, slechts een zeer beperkt getal ter beschikking der Redenaars en van de Leden des Bestuurs gesteld is.

De Arnhemsche Courant deelde dezer dagen mede dat de aftredende Gouverneurs-Generaal een non-activiteits tractement ontvangen van *f* 100,000 's jaars, van den dag af dat zij het bestuur in Indië nederleggen tot den dag hunner aankomst in Nederland. „Hoe langer zij zich dus onderweg ophouden," zeide het blad, „des te meer kunnen zij in rekening brengen en des te langer wordt de schatkist met noodelooze uitgaven bezwaard. Men meent te weten, dat de heer Duymaer van Twist, nadat hij het bestuur in Indië nedergelegd had, geheel op eigen kosten de terugreis naar Nederland gedaan heeft. Zijn voorganger, de heer Rochussen, daarentegen, bleef nog zes maanden in Indië op non-activiteit, deed daarna eene reis in Britsch-Indië onder genot van non-activiteits tractement, en kwam eindelijk te 's Hage aan met een pretentie van *f* 100.000, die de heer Pahud, destijds Minister van Kolonien, hem uit de Indische gelden heeft uitbetaald."

Deze mededeeling van de Arnhemsche Courant wordt heden ten stelligste wedersproken door het Nieuw Dagblad van 's Gravenhage: „Zoo veel woorden dáár staan geschreven, zoo veel onwaarheden," zegt dat dagblad. Het heeft naar de stellig aangekondigde feiten geïnformeerd, waaruit gebleken is: 1°, dat de heer Rochussen de uitbetaling heeft gevraagd en bekomen van het non-activiteits tractement berekend naar den tijd, die noodig zou zijn geweest, om, van den dag dat hij het bestuur in Indië nederlegde, per landmail te reizen naar Nederland; en 2°, dat de heer Duymaer van Twist, wel verre van op eigen kosten de terugreis naar Nederland te doen, voor reiskosten juist dezelfde som in rekening bragt en betaald kreeg, als de heer Rochussen vijf jaren vroeger.

Het Nieuw Dagblad van 's Gravenhage verzekert dat de Belgische Regering zich dezer dagen tot die van Nederland heeft gewend, om maatregelen te beramen tot opheffing van den Scheldetol. Ook met andere daarbij betrokkene Mogendheden zouden te dier zake reeds onderhandelingen zijn aangeknoopt.

Bij besluit van den 12 dezer is aan den generaal-majoor J. M. graaf van Lynden, van den grooten staf, Zr. Ms. eersten adjudant, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van de versierselen van groot-officier der orde van het Legioen van Eer en van de Leopolds-orde, hem door Z. M. den Keizer der Franschen en den Koning der Belgen geschonken.

Bij besluit van 12 dezer is benoemd tot regter-plaatsverv. in de arrond.-regtb. te Zwolle mr. J. Thiebout, thans plaatsverv. kantonr. en adv. aldaar.

Bij beschikking van den Minister van Binnenl. Zaken is de surnumerair van den waterstaat A. van Hooff, thans dienst doende bij den inspecteur in de tweede inspectie, tijdelijk toegevoegd aan den hoofdingenieur van den waterstaat in de prov. Zeeland, te Middelburg, en zijn de jongstbenoemde surnumerairen W. F. Leemans en W. H. Hubrechts toegevoegd, de eerste aan den hoofdinspecteur van den waterstaat, en de tweede aan den inspecteur der tweede inspectie, ter vervanging van den surnumerair A. van Hooff.

De heer Mari , consul van België, die eenige maanden geleden naar de Vereenigde Staten van Amerika was vertrokken, belast met eene belangrijke zending in die gewesten, is eenige dagen geleden hier te Lande gearriveerd. Het stoomschip, waarop hij zich bij zijne terugreize naar Europa bevond, heeft den laatsten verschrikkelijken storm in de Noordzee, die zoo vele schepen en menschenlevens heeft gekost, gelukkig doorgestaan.

Beroepen: tot predikant bij de Hervormde gemeente te Bieselinge (cl. Goes), wegens het bedanken van ds. Meerdink, met eenparige stemmen, ds. J. G. Verhoeff, thans te Zevenbergen.

GORINCHEM 12 *november*. — Heden morgen is met drie andere misdadigers, begeleid door twee marechaussées, alhier doorgekomen de beruchte A. van Drunen, door Z. M. den Koning onlangs begenadigd met 20 jaren tuchthuisstraf, zich begevende naar Leeuwarden, om aldaar zijne straf te ondergaan.

— Heden middag omstreeks drie ure is in de rivier de Merwede door de visschers Mik een zeehond gevangen, welke door den heer A. Quakernaat alhier is aangekocht.

— Gisteren moet op eene der stoombooten die de Waal afvaren zekeren paardenkooper, welke heden nacht bij den heer Dalleu alhier heeft verblijf gehouden, eene som van *f* 12,000 ontvreemd zijn, welke in een valies was. (N. v. G.)

VLAARDINGEN 13 *november*. — De haringvangst was zelden zoo ongelijk als dit jaar. Sommige schepen komen met 20 a 28 lasten, terwijl andere met 8 a 10 lasten te huis keeren. Intusschen is de prijs door de vereeniging tot 15 april a. s. vastgesteld, en men verwacht dat de haring ook dit jaar weder grif zal opruimen.

's GRAVENHAGE 13 *november*. — Heden heeft aan het Ministerie van Marine, ten dienste der Marine de aanbesteding plaats gehad van de levering van 10 last Rhijnsche tarwe, aangenomen door den heer de Koker te Bergen-op-Zoom, voor *f* 374,50; en 10 last Zeeuwsche tarwe, aangenomen door den heer Bakker te Nieuwe Diep voor *f* 363, beiden per last.

— Heden heeft ten Raadhuize de aanbesteding plaats gehad van het leggen der fundamenten voor het nieuwe gasthuis en eenige verdere daarmede in verband staande werken. Daarvoor waren zeven inschrijvingsbiljetten ingekomen. De minste inschrijvers waren de heeren gebroeders van Malsem alhier, voor de som van *f* 31.773.

— In de heden gehouden zitting van den Hoogen Raad heeft de adv.-gen. Karsseboom conclusie genomen in de zaak van den Minister van Finantien tegen een arrest van het Hof in Zeeland, waarbij de heeren G. de Bruyne en jhr. mr. A. van Reigersberg Versluys waren vrijgesproken van de aanklagt van het niet aangeven voor het regt van patent van het muziekgezelschap „Uit kunstliefde" te Middelburg. De advocaat-generaal heeft geconcludeerd tot vernietiging van het arrest en verwijzing der zaak naar een aangrenzend Hof. Uitspraak 3 december.

In dezelfde zitting is behandeld het beroep in cassatie ingesteld door C. Prins tegen een arrest van het Hof in Drenthe, waarbij hij ter zake van poging tot diefstal is veroordeeld tot eene tuchthuisstraf voor den tijd van tien jaren.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal donderdag den 14 dezer bestaan uit: Une nuit blanche, opérette; Le Lézard des Théâtres, chansonnette-comique; L'étoile du Rhin, ballet fantastique, en Ba-Ta-Clan, chinoiserie-musicale.

NIEUWE DIEP 12 *november*. — Gisteren avond zijn door het inslaan van den bliksem in den Wieringerwaard twee boerenplaatsen en eene te Oudorp, onder Alkmaar, afgebrand.

UTRECHT 12 *november*. — De onderofficieren die bij het onlangs onder het presidium van den gen.-majoor Hardenberg te 's Gravenhage plaats gehad hebbende examen, voldaan hebben voor de betrekking van 2den luitenant-kwartiermeester bij het leger hier te Lande, zijn gedetacheerd geworden bij de hoofdadministratiën der onderscheidene legerkorpsen, tot tijd en wijle zij op hunne beurt tot bovengemelden rang benoemd zullen worden.

UTRECHT 13 *november*. — Gisteren is aan deze Hoogeschool in de regten gepromoveerd de heer J. P. F. v. d. Mieden van Opmeer, van Middelburg, met theses.

— Uit Zeyst schrijft de heer v. Lennep ons van gisteren:

Ten 2 ure in den ochtend van den 12 november is te Zeyst een allerprachtigst natuurverschijnsel waargenomen. De ooggetuige, uit wiens mond wij dit berigt opteekenen, verhaalt, dat hij toen de omstreken op eens helderder verlicht heeft gezien dan door de heerlijkste kunstverlichting, en wel ten gevolge van een vuurstreek, eerst purper- en daarna violetkleurig, die zich in schuine nederschietende rigting van het noordwesten naar het zuidoosten bewoog, tot dat zij eindelijk als een vurige bol in het zoogenaamde Bosch bij het logement te Zeyst nederstortte, en aldaar een paar voet van den grond in twee stukken sprong. Nadat de klomp uit elkander was gespat, was de vuurlijn nog ruim anderhalve minuut van den hemel naar beneden blijven staan, waarna zij, langzamerhand zich van beide zijden zamentrekkende, tot de vorige duisternis was ingekrompen. Van geruisch of knal was bij het verschijnsel niets bespeurd. (U. C.)

's HERTOGENBOSCH 12 *november*. — De hoofdingenieur van den waterstaat in deze provincie is gisteren van hier vertrokken, om maatregelen te nemen voor drie gaten, welke in den dijk te Steenbergen in de Slaak, door den stormvloed geslagen zijn. Van bijzondere ongelukken daardoor veroorzaakt, heeft men nog niets vernomen.

HARLINGEN 12 *november*. — Tot onze blijdschap vernemen wij dat de voorloopige verrigtingen voor den aan te leggen spoorweg reeds zoover zijn gevorderd, dat nog in den loop dezes jaars tot de aanbesteding van bruggen als anderzins zal worden overgegaan. Heden werd een begin gemaakt met de taxatie der in de gemeenten Barradeel en Harlingen gelegen percelen, die onteigend moeten worden.

Boekaankondiging.

Groot is het aantal prentenboekjes en kinderwerkjes dat jaarlijks het licht ziet, vooral bij de nadering van het St. Nicolaasfeest, bij welk feest aan meisjes en knapen zoo menig boekgeschenk pleegt vereerd te worden. Bekend is het, hoe vele bevallige en lieve werkjes van dien aard ook de boekhandelaar P. C. Hoog te dezer stede reeds achtereenvolgens uitgaf. Thans is bij hem iets geheel nieuws op dit gebied verschenen, namelijk een beweegbaar prentenboek, getiteld: *De Partij van Mevrouw de Pool*. Het bevat eene reeks van zeer aardig geteekende prenten met toepasselijke bijschriften van den heer S. J. van den Bergh, en het eigenaardige van dit prentenboek is, dat bij het achter iedere prent eene strook papier is aangebragt,

trekken aan welke de hoofdfiguren in beweging worden gebragt, wat een alleraardigst effect doet. Zoo ziet men poesen op de verschillende prenten schrijven, salueren, eten en drinken, dansen, kaart spelen enz. Groote zorg en moeite zijn aan de zamenstelling van dit prentenboek besteed, doch deze zullen, wij twijfelen daaraan in geenendeele, door een groot debiet ruimschoots beloond worden.

Kunstnieuws.

ROTTERDAMSCHE SCHOUWBURG.

Hollandsche Tooneel-voorstellingen.

Jl. vrijdag werd andermaal „de Bemoeial, of eindelijk heeft hij het toch goed gemaakt!" ten tooneele gevoerd. Reeds vroeger spraken wij met lof van dit stuk en kunnen er ons dus nu bij bepalen, te zeggen dat het vlug werd afgespeeld, en de heer Albregt de lachspieren onophoudelijk in werking hield.

De voorstelling van gisteren (dingsdag) bestond uit het blijspel „de Sluikhandelaars, met nieuwe (?) chansonettes van den heer Albregt." Volgens het affiche werd dit stuk vroeger nooit vertoond. Ofschoon het nu niet verdient een eerste plaats op het repertoire in te nemen, levert het zooveel afwisseling op, en bevat het zulke aardige variatiën op het gewone thema — qu'à la fin des fins, chacun a sa chacune — zoodat men het zeker met genoegen ziet, vooral wanneer de rol van Schelle, de barbier, aan den heer Albregt is toevertrouwd. De dames Engelman-Bia, A. van Dijk, Albregt-Engelman en Barendse, kweten zich op hare bekende loffelijke wijze van hare taak. Van de heeren muntte naast den heer Albregt de heer Moor bijzonder uit; deze beide vervulden de hoofdrollen en oogstten bijzonderen bijval in.

Ten slotte werd eene laatste voorstelling gegeven van „Arlequin, begunstigd door den genius der liefde." Nog onlangs hebben wij die arlequinade besproken, en ofschoon ons oordeel geene verandering onderging, mogen wij niet nalaten ook thans onverdeelden lof toe te zwaaijen aan de in zoo menig opzigt onverbeterlijke dansen. Mejufvr. Dupin Dumilâtre heeft door hare zeer bevallige en aan het ongeloofelijke grenzende passen, waardiglijk door den heer Priant bijgestaan, den pas de deux onberispelijk uitgevoerd. In den shawldans neemt mej. Inemer met den heer Primeau eene eerste plaats in, en vooral de eerste belooft veel, niet alleen, maar is reeds eene uitmuntende danseuse. De Boheemsche polka door den heer Benié en mej. Linow maakt een lief effect, om de nationale kleur die zij draagt, niet minder dan om de vlugge en bevallige uitvoering.

Indien er zich binnen deze Gemeente Bloedverwanten bevinden van BERNARDUS VAN DEN BRINK, gediend hebbende bij het 2de regement Dragonders, gelieven zij zich aan te melden ter Gemeente-Secretarie alhier (Afdeeling Militaire Zaken).

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 13 November.

OVERLEDEN: C. Hutteman, vrouw van J. Pak, 32 j. — M. Bol, d., 9 m. — W. F. Ooms, jd., 24 j. — J. Komen, z., 5 j. — W. F. van Denen, z., 6 m. — H. A. de Kort, z., 2 m. — C. Voorrips, z., 2 m.

BEVALLEN: H. van Vreeswijk, geb. Hilman, d. — G. Schenk, geb. de Gruyter, d. — C. C. Hersbach, geb. Soeters, d. — P. van Toren, geb. van de Wiel, d. — M. G. Dikmans, geb. van Galen, d. — H. Vleesch, geb. Koster, d. — M. A. H. Koot, geb. Hengst, z. — H. E. Cramer, geb. Bruygom, z. — M. P. E. van Ette, geb. Heynsbroek, d. — A. Huygen, geb. de Vries, z.

GEHUWD: W. H. Braams, jm., 25 j., met E. Leyton, jd., 26 j. — W. Vogel, jm., 35 j., met A. Steenstra, jd., 36 j. — J. G. Meijer, wedr., 52 j., met B. Norenburg, jd., 37 j. — J. Mols, jm., 34 j., met A. M. Heyman, jd., 30 j. — W. R. J. Scheer, jm., 21 j., met S. C. van Velthoven, jd., 22 j. — W. A. Verveen, jm., 23 j., met R. Plok, jd., 26 j. — T. Verbon, jm., 28 j., met A. M. Siepel, jd., 23 j. — W. van den Heerik, jm., 28 j., met M. van den Horik, jd., 26 j. — F. J. van Giesen, jm., 27 j., met N. Boers, jd., 30 j. — M. van der Sluis, jm., 24 j., met S. de Wit, jd., 25 j. — R. Hovingh, wedr., 40 j., met S. Hoff, jd., 30 j. — J. C. Bourguignon, jm., 25 j., met A. L. van Hilte, jd., 26 j. — J. Koreman, jm., 31 j., met S. M. Jansen, jd., 18 j. — F. L. E. Haastert, jm., 26 j., met S. C. W. Oeffelage, jd., 26 j. — L. Zinsmeister, wedr., 40 j., met H. C. Penteris, jd., 22 j. — H. Agthoven, jm., 32 j., met J. M. Burchardt, jd., 28 j. — P. Willemse, jm., 26 j., met A. Relijk, wed. G. van Dalem van Herwaarden, 32 j. — J. F. Buscher, wedr., 31 j., met A. Tollig, jd., 37 j. — M. van den Tempel, jm., 26 j., met W. C. Oxsenaar, jd., 25 j. — J. P. Zurcher, jm., 28 j., met M. C. Werkhoven, jd., 22 j. — W. van Oordt, wedr., 38 j., met J. E. van Oordt, jd., 26 j. — P. J. W. Stevens, jm., 28 j., met A. Meeuwsen, jd., 26 j.

246ste Staats-Loterij.

3de Klasse, 3de Lijst.

Trekking op 13 November.

GETROKKEN PRIJZEN.

Prijs van ƒ 25000: N.° 10040
„ „ - 2000: „ 17030
„ „ - 1500: „ 8758
„ „ - 1000: „ 18033
„ „ - 400: „ 6084
„ „ - 200: „ 16
„ „ - 100: „ 4134 7287 15145 18336

Prijzen van ƒ 45:

48	2629	5103	7746	10399	12977	15607	17902
57	2642	5111	7769	10428	13025	15614	17918
135	2645	5113	7792	10474	13088	15732	17938
147	2656	5139	7801	10501	13130	15813	17946
214	2797	5176	7872	10521	13167	15829	18029
287	2884	5301	7924	10657	13213	15849	18058
306	2935	5426	7954	10679	13316	15852	18061
407	2991	5427	8045	10691	13323	15919	18096
432	3086	5466	8193	10703	13442	15930	18115
474	3125	5519	8221	10757	13485	16039	18132
493	3162	5521	8321	10864	13499	16074	18134
660	3169	5604	8327	10908	13543	16262	18185
825	3259	5654	8329	10922	13551	16332	18197
832	3395	5722	8356	10962	13568	16349	18236
914	3484	5743	8374	10984	13601	16352	18309
917	3526	5757	8485	11036	13686	16388	18314
933	3545	5761	8629	11071	13721	16483	18402
935	3563	5852	8635	11231	13826	16498	18471
1051	3587	5982	8651	11398	13848	16502	18534
1103	3640	6021	8684	11523	13881	16543	18582
1119	3645	6044	8691	11535	13898	16619	18587
1152	3670	6120	8702	11546	13915	16647	18626
1156	3688	6208	8710	11556	13954	16656	18647
1185	3702	6219	8755	11590	14078	16716	18718
1238	4035	6271	8788	11697	14195	16729	18734
1270	4055	6274	8800	11703	14204	16771	18741
1285	4066	6310	8817	11769	14224	16781	18767
1396	4084	6321	8834	11781	14253	16819	18772
1416	4143	6401	8897	11817	14286	16873	18786
1428	4185	6438	8905	11820	14332	17053	18906
1550	4189	6473	8959	11824	14336	17067	18977
1675	4227	6481	8998	11842	14560	17177	19026
1736	4228	6573	9027	11873	14583	17213	19117
1761	4231	6616	9034	11878	14591	17224	19259
1766	4348	6645	9065	11886	14627	17245	19295
1926	4365	6750	9089	11906	14644	17265	19296
2020	4389	6893	9095	12044	14668	17294	19359
2022	4404	6939	9179	12114	14692	17313	19408
2023	4418	7015	9375	12128	14731	17419	19486
2037	4479	7030	9388	12143	14732	17428	19620
2045	4491	7062	9441	12271	14826	17442	19628
2070	4502	7065	9490	12313	14847	17447	19670
2088	4516	7098	9512	12394	14912	17459	19673
2126	4590	7187	9529	12404	14918	17463	19700
2135	4610	7262	9570	12449	14967	17570	19709
2151	4634	7303	9590	12460	15018	17577	19728
2185	4639	7345	9605	12549	15047	17658	19751
2278	4683	7397	9634	12616	15054	17685	19753
2362	4684	7464	9671	12638	15058	17708	19780
2389	4876	7529	9766	12650	15097	17799	19797
2455	4928	7572	9816	12719	15116	17809	19808
2516	4929	7647	9987	12753	15407	17820	19837
2540	4936	7681	10076	12770	15510	17832	19845
2542	4952	7721	10096	12775	15524	17838	19866
2578	4984	7728	10170	12866	15557	17886	19923
2590	4996	7730	10200	12894	15573	17888	19951
2602	5015	7740	10246	12898	15587	17893	19990
2612	5101	7743	10366	12954	15594	17900	19999
2616							

VEILING van HUIZEN en ERVEN,

IN HET NOTARISHUIS TE ROTTERDAM:

Woensdag den 13 November:

Een Huis enz., Nieuwe Markt, 9/441;.. trekg. ƒ 4500.
Een Huis enz., Halsteeg, 9/442; .... „ - 2875.
Een Huis enz., Zijlsteeg, 4/343; .... „ „ 1525.
Een Huis enz., Makkelijnsteeg, 6/124;.. „ - 250.

STAAT van Koffij en Suiker,

op de zes Hoofdmarkten van Europa.

KOFFIJ.

Voorraad qn. op 1 November der drie laatste jaren.

	1859.	1860.	1861.
Holland	579,000	510,000	344,000
Antwerpen	72,000	33,000	46,000
Hamburg	90,000	60,000	140,000
Triest	39,000	50,000	56,000
Havre	72,000	79,000	63,000
Engeland	213,000	145,000	162,000
Totaal	1,065,000	877,000	811,000

	1860.	1861.
Aanvoer qn. gedurende 10 maanden: Holland	883,000	1,006,000
Antwerpen	240,000	285,000
Hamburg	715,000	800,000
Triest	199.000	228,000
Havre	455,000	487,000
Engeland	521,000	546,000
Aanvoer	3,013,000	3,352,000
Voorraad op 1 Januarij	1,045,000	902,000
Totaal	4,058,000	4,254,000
Voorraad op 1 November	877,000	811,000
Aflev. gedurende 10 maand	3,181,000	3,443,000

SUIKER.

Voorraad qn. op 1 November der drie laatste jaren.

	1859.	1860.	1861.
Holland	270,000	145,000	350,000
Antwerpen	61,000	16,000	43,000
Hamburg	115,000	80,000	140,000
Triest	79,000	39,000	57,000
Havre	179,000	115,000	165,000
Engeland	2,504,000	2,085,000	2,626,000
Totaal	3,208,000	2,480,000	3,381,000

	1860.	1861.
Aanvoer qn. gedurende 10 maanden: Holland	1,805,000	2,155,000
Antwerpen	216,000	456,000
Hamburg	380,000	520,000
Triest	148,000	233,000
Havre	453,000	352,000
Engeland	7,525,000	8,808,000
Aanvoer	10,527,000	12,524,000
Voorraad op 1 Januarij	2,505,000	1,817,000
Totaal	13,032,000	14,341,000
Voorraad op 1 November	2,480,000	3,381,000
Aflev. gedurende 10 maand	10,552,000	10,960,000

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA, het Nederl. Fregatschip Johannes Lodewijk, kapit. A. H. van der Waal. Adres bij den Reeder J. van Delft, te Overschie, en bij Kuyper, van Dam en Smeer, en Hudig en Blokhuyzen.

BATAVIA en SAMARANG, het Nederl. Clipperschip India Packet, kapit. G. Diepering. Ares bij de Reeders Gebr. Hendrichs & Co., of bij de Cargadoors Wed. Jan van Wesel & Zoon, te Amsterdam, en bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen, te Rotterdam.

BATAVIA en SOERABAIJA, voor Goederen en Passagiers, het Nederl. Barkschip Almonde, kapit. H. G. Surie. Adres bij de Bevrachters de Heeren 't Hoen, Hudig & Co. en de Cargadoors Wambersie & Zoon en Hudig & Pieters.

BATAVIA en SOERABAIJA, voor Goederen en Passagiers het nieuw gebouwde, gekoperde Nederlandsche Clipper-Fregatschip Oranje Nassau, kapit. G. Strang van Hees, opzettelijk voor snelle zeilage gebouwd en voor den overvoer van 1ste en 2de klasse Passagiers, met alle gewensche Gemakken, ruime en luchtige Hutten ingerigt, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor en voorzien van eene melkgevende Koe. Adres bij de Cargadoors P. A. van Es & Co., te Rotterdam; Oolgaardt & Bruinier, te Amsterdam, en de Groot, Roelants & Co., te Schiedam.

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het Nederl. gekoperd snelzeilend Barkschip Brouwershaven, kapit. G. F. Rijken. Adres bij de Reeders van Overzee & Co. en de Cargadoors Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer.

BUENOS-AYRES, het Nederl. Schoonerschip Maria Anna, kapit. H. S. de Jong; vertrekt circa 25 November. Adres bij den Bevrachter T. van Tomputte en de Cargadoors Wambersie en Zoon.

DUBLIN, het Engelsch Schoonerschip Margaretha Mary, kapit. P. Jones; vertrekt 23 November. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

GUERNSEY en JERSEY, Eng. Schoener Admiral Windham, kapit. Chs. Allcock. Adres bij Hudig & Pieters.

GIBRALTAR en MALTA, het Ned. Schoenerschip Hoop, kapit. J. Manneken. Adres bij Seeuwen & Co.

HONG KONG (direct), voor Goederen en Passagiers, om zeer spoedig te vertrekken, het snelzeilend, nieuw gekoperd Nederl. Brikschip Johanna Frederika, kapit. P. Collenteur. Adres bij de Cargadoors P. A. van Es & Co.

JERSEY en GUERNSEY, Eng. Schoener Seabird, kapit. C. Nuttall. Adres bij Hudig & Pieters.

JERSEY en GUERNSEY, het Eng. Kotterschip Marco, kapit. Fr. Richardson. Adres bij Hudig en Blokhuyzen.

NEW-YORK, het snelzeilend, gekoperd en kopervast Pruissisch Barkschip Amanda, kapit. C. G. Runge; vertrekt einde November. Adres bij de Cargadoors P. A. van Es & Co.

NEW-YORK, het snelzeilend Mecklenburger Fregatschip Henny, kapit. H. Ohlerich; vertrekt medio November. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het snelzeilend Hanover Schoonerschip Christine, kapit. H. Altmeppen; vertrekt 25 November. Adres bij Wambersie & Zoon en Ch. Cornelder & Zonen.

SINGAPORE en HONGKONG, om spoedig na arrivement te vertrekken, het Nederl. Brikschip Stella Maris, kapit. A. Leeflang. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer, te Rotterdam; de Vries & Co., te Amsterdam, en Loncq & Cool, te Schiedam.

SOERABAIJA (direct), het Nederl. Barkschip Helena, kapit. J. A. van Winkel. Adres bij den Reeder J. van Delft, te Overschie, en bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

Vlaardingen.

GIBRALTAR, het Nederl. Hoekerschip de Maas, kapit. W. Post. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

GIBRALTAR en MALTA, het Nederl. Hoekerschip Koophandel en Zeevaart, kapit. H. den Breems. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

Beursberigten.

PARIJS 12 November.

Frankrijk 3 pc. a cont. 69.20, 69.30; dito op ultimo 69.25, 69.30; dito 4½ pc. a cont. 96.45, 97; dito op ultimo 97, 97.35; Bank-Actien 2960. Crediet Mobilier 756.25, 757.50. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorweg-Aand. 410, 413.75. Napels 5 pc. —. Spanje 2 pc. 42; dito buitenl. 3 pc. Oude —; dito Nieuwe 49; dito binnenl. 3 pc. 47⅞; dito Passive —. Oostenrijk 5 pc. 71.

Bij voortduring verkeert de beurs in eene vaste williger stemming.

LONDEN 12 November.

3 pc. Cons. cont.	93⅞ a 94	3 pc. Peru	81 - 83
id. id. op tijd	92⅞ z. coup.	4½ pc. id. Urib.	94 - 96
5 pc. Oostenrijk	65 - 70	id. te New-York	88 - 90
dito 1859	65 - 70	3 pc. Portugal	46 - 48
4½ pc. België	97 - 99	5 pc. Rusland	101½ - —
5 pc. Braz. 1824	100 - 102	4½ pc. idem	92 - 93
id. 1839/59	100 - 102	3 pc. idem	59⅞ - 60½
id. 4½ pc. 1852	92 - 93	3 pc. Spanje	50½ - 51
idem 1858	92 - 93	2 pc. idem	42 - 42½
6 pc. Buen.-Ayr.	88 - 92	idem Amort.	17½ - 17⅞
6 pc. Chili	101 - 103	id. Cert. Coup.	6½ - 7
3 pc. idem	69 - 71	5 pc. Sardinië	82 - 83
5 pc. Denemark.	— - —	6 pc. Turkije	80 - —
3 pc. idem	82 - 84	idem Nieuwe	68½ - 69½
2½ pc. Holland	64 - 66	4 pc. idem	102 - 102½
4 pc. idem	99 - 101	3 pc. Venezuela	21½ - 22½
Equador	15½ - —	idem Uitgest.	11 - 12
id. Land-warr.	— - —	Wissel Amst. krt.	11.18 a 18½
3½ pc. Grenada	9 - 10	idem 3 m.	12.½ a 12.½
id. Uitgestelde	5½ - 6	idem Rott. 3 m.	12.½ a 12.½
3 pc. Mexico	27⅞ - 28	idem Parijs kort.	25.25 a 30
4½ pc. Peru	97 - 99	idem 3 m.	25.57½ a 62½

De Engelsche fondsen waren heden flaauwer gestemd, ook ten gevolge van het ongunstige weêr. In vreemde fondsen ging, bij weinig verandering in prijs, nog minder om.

Weerkundige Waarnemingen op 13 November 1861. — 8 uur v. m.

NAMEN der PLAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			*Celsius.*		
Hartlepool	+ 4. 4	Z.W.	—	+ 15. 5	schoon.	slecht water.
Groningen	— 0. 3	Z.t.W.	0	+ 5. 5	—	—
Helder	— 0. 5	N.W.t.N.	2	+ 8. 8	—	—
Vlissingen	— 0. 8	W.	1	+ 9. 4	—	—
Maastricht	758. 5	Z.Z.W.	2	+ 8. 8	—	—
Portsmouth	0. 0	W.	—	+ 6. 1	zeer nat, dikke mist.	gewoon.
Plymouth	— 5. 9	O.N.O.	friss. bries.	+ 10. 5	dampig, regen.	ruw.
Havre	— 6. 6	O.Z.O.	0	+ 9. 0	regen.	gewoon.
Parijs	— 3. 7	O.Z.O.	—	+ 8. 6	betrokken, regen.	—
Brest	— 7. 9	O.	25	+ 8. 2	(1)	zeer hol.

Alzoo grootste verschil in Nederland M 0. 8 V; generaal idem Ha 12. 3 B.

NB. Verwacht Oostelijke wind en bij rijzende Barometer goed weer.

(1) Betrokken, regen, mist. Gisteren nacht slecht weer in het Noordoosten.

Scheepstijdingen.

Brouwersh.
13 nov. Niets gepasseerd.
(Z.O., dik met regen — O.)

Hellevoet *Aang.*
13 nov. *Zingari* (st.), Hartlepool
Osborne (st.), Leith
Holyrood (st.), d.°
Vertrokken.
13 *Earl of Auckland* (st.), Londen
Arnold Böninger, Hashagen, New-York (is terug en op de reede geankerd)
Triton, Adriaans, Brouwershaven
Zeilklaar.
Doggersbank, Mammes, Rangoon
(Z., dik mistig — Z.)

Brielle *Aangekomen*
13 nov. *Moselle* (st.), Lond.
Vertrokken.
13 *Seahorse* (st.), Hull
Ocean Queen (st.), d.°
Norfolk (st.), Goole
Adm. Cator (s), Hartlep.
Lord Raglan (st), Newc.
(oml. stil; dik van mist)

Maassluis (Z. O.)
13 nov. Niets gepasseerd.

Texel (Z.Z.O.) *Aangek.*
11 nov. Z. M. kott. *Vlinder*, Adriaanse, Vlissingen
12 *Melasso* (st.), Koningsb. n. Duinkerken

(als bijl., wegens gebrek aan steenkolen)
Harmonie, de Boer. Dantzig
Vertrokken.
12 *St. George*, Sanderson, Sunderland

Vlie *Aangekomen*
10 nov. *Wiebe Jacobs*, Visser, Archangel
Lindley, Mejlander, Namsos
Vertrokken.
10 *Jacoba Christina*, Ploeg, Dundee
Louise, Tuchsen. Engel.
Martha Gialts, Westenborg, Stettin
Frithiof, Helgesen, Tonsberg

Vlissingen *Aangek.*
12 nov. *Bato*, Meijer, Buenos-Ayres
Vertrokken.
10 *Orvar Odd*, Due, Martinique

—o—

Konstantinop. *Aang.*
26 oct. *Adelaide*, M'Gough, Odessa (vertr. n. Falmouth)

Corfu *Aangekomen*
1 nov. *Themis*, Buiten, Rotterdam

Venetië *Aangekomen*
7 nov. *Anna Maria*, v. d. Kooy, Newcastle

Livorno *Aangekomen*
6 nov. *Major Norton*, Gerrior, Amsterdam
Vertrokken.
5 *Morgenster*, Drent, Amsterdam

Cette *Aangekomen*
8 nov. *Adeleida*, de Haan, Triest

Cadix *Aangekomen*
4 nov. *Hendrika*, v. d. Veen, Newcastle
In lading.
Heerenveen, Prins, Rott.

St. Ubes *Aangekomen*
28 oct. *Egbertus*, Schrik, Sevilla (vertr. 5 nov. n. Londen)

Lissabon *Aangekomen*
2 nov. *Catharina*, Bakker, Newcastle
Jacoba Johanna, de Groot, Londen
3 *Voorwaarts*, Vink, Newc.

Paimboeuf *Vertr.*
10 nov. *Maria*, Visser, Liverpool

Duinkerken *Vertr.*
8 nov. *Citizen*, Morrison, Rotterdam
10 *Jan Hendrik*, Slager, Hartlepool

Swansea *Aangekomen*
11 nov. *Henriette*, Seville

Bristol *Aangekomen*
11 nov. *Sirene*, Schroot, Havana

Jersey *Aangekomen*
9 nov. *Seabird*, Nuttall, Rotterdam

Falmouth *Aangek.*
10 nov. *Aloe*, Ferguson, Akyab
Henry Reed, Davey, Rangoon
Vertrokken.
11 *Samuel Lawrence*, Wheeler, (v. Rangoon) Vlaardingen

Deal *Gepasseerd*
11 nov. *Meika Jacoba*, Nanninga, Newcastle n. Lissabon

Ramsgate *Binneng.*
11 nov. *Zeeploeg*, de Jonge, Newcastle n. Bilbao

Londen *Aangekomen*
11 nov. *Anna Catharina*, Huges, Ancona
Uitgeklaard.
11 *Anna Berendina*, Kwint, Amsterdam

Harwich *Aangekomen*
11 nov. *Froukina Hillech.*, Forma, Londen

Yarmouth *Aangek.*
10 nov. *Fox*, King, N. Diep
11 *Barend*, Emmelkamp, Livorno

Hull *Aangekomen*
10 nov. *Professor Kaiser*, Lever, Zante

Stockton *Aangek.*
10 nov. *Endeavour*, Ripley, Rotterdam

Sunderland *Aang.*
10 nov. *Mina*, Rotterdam
11 *Ark*, Walker, N. Diep
William, Scott, d.°
Cleaver, d.°
Cassandra, Bell, Amst.

Shields *Aangekomen*
11 nov. *Betsy & Jane*, Smith, Dordrecht
Hope, Jewells, Rott.

Hamburg *Aangek.*
11 nov. *Eva Hendrika*, van Dijk, Amsterdam
Vertrokken.
11 *Jacoba*, Muntendam, Holland

Op de Elve *Aangek.*
11 nov. *Meinsina*, Klontje, Londen
12 *Johann*, Lübben, Groningen
Vijf Gezusters, de Vries, Amsterdam

Bremerhaven *Vertr.*
10 nov. *Margrieta*, Slik, Groningen

Norden *Aangek.*
9 nov. *Annette*, Strakholder, Amsterdam

Emden *Aangekomen*
9 nov. *Anna*, Luken, Amst.

Kiel *Aangekomen*
11 nov. *Hoop*, Pott, Tayport

Wismar *Aangekomen*
11 nov. *Jantina*, Blaak, Dantzig

Greifswald *Vertr.*
8 nov. *Catharina Charlotte*, Eisinga, Londen

Wolgast *Vertrokken*
9 nov. *Margaretha Eliza*, de Vries, Norden

Stettin *Aangekomen*
11 nov. *Wilhelm*, Busch, Amsterdam
Vertrokken.
10 *Drie Gebr. Amerika*, Kroos, Engeland

Swinemunde *Aangek.*
10 nov. *Epimachus*, de Boer, Sunderland

Dantzig *Aangekomen*
10 nov. *Jantina*, Pott, Dysart
Vertrokken.
10 *Hermanus Hesselaar*, Mellema, Bremen
Ida, Wolkammer, Amst.

Pillau *Aangekomen*
10 nov. *Feika Jantina*, Mulder, Hamburg

Memel *Aangekomen*
8 nov. *Mercurius*, de Boer, Harlingen

Stockholm *Aangek.*
5 nov. *Urania* (st.), Amst.

Gothenburg *Aangek.*
7 nov. *Sophia*, Hansen, Rotterdam
9 *Eendragt*, Folders, Bremen

Christiania *Aangek.*
1 nov. *Newyork*, Andersen, Nieuwe Diep
Uitgeklaard.
1 *Hillechina Catharina*, Mooi. Holland

Bergen *Vertrokken*
1 nov. *Bellamy*, v. Driesten, Holland
2 *Remelia Johanna*, Schotema, d.°

Faaborg *Uitgekl.*
6—9 nov. *Johanna*, Brouwer, Holland

Randers *Aangekomen*
5 nov. *Frouwke*, Heins, Dokkum

Kopenhagen *Aangek.*
11 nov. *Hippel* (st.), Amst. n. Koningsbergen

Elseneur *Aangek.*
10 nov. *Jonge Boll*, Meijer, Hartlep. n. Helsingb.
Heiko Prins, Prins, d° n. d°
Gepasseerd.
11 *Sikko*, Jonker, Memel n. Harlingen
Christina Jacoba, de Grooth, Libau naar Holland

Rendsburg *Aangek.*
9 nov. *Trientje*, Feddes, Amsterdam n. Kiel
Gesina Elsina, Deen, Harlingen n. Fredericia

—o—

Liverpool 12 nov. Het schip *Prompt*, kapit. Whittle, v. Rangoon naar Liverpool, is gisteren N. ten O. van de Bell Buoy in acht vademen water gezonken; 15 man der equipage zijn daarbij omgekomen.

Youghal 12 nov. Het schip *Alexander*, kapitein Nolan, van Cardiff naar Baltimore, is bij deze haven gezonken.

Tonningen 11 nov. Vele schepen zijn wegens tegenwind alhier liggende en hebben te vergeefs getracht in zee te komen. Daaronder bevinden zich: *Hermanna Gesina*, de Graaf, v. Middelfahrt n. Antwerpen; *Catharina Hendrika*, Faber, v. Assens n. Dordt; *Gea*, Schuldt, v. Neustadt n. Amsterdam; *Zwaantina Thelina*, de Boer Sap. en *Onderneming*, Bekkering, beiden van Dantzig naar Bremen.

—o—

Gepraaid:

27 sept., op 4° 45′ breedte en 22° 10′ WL., *Electra*, Wegman, van Amsterdam naar Soerabaija.

8 nov., op 49° NB. en 10° 26′ WL., *Jan van Schaffelaar*, Verbeek, van Java naar Schiedam, l. v. Mauritius.

—o—

12 nov. De wind te **Falmouth** stil en mistig; te **Deal** Z.

Nieuwe Diep *Zeilkl.*
12 nov. *de Hoop*, Ouwehand, Oporto
Henriëtte, van Loenen, Londen
de Sperwer, Schreuder, Cardiff

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 14 nov.: 1ste getijde 1 ure 48 min.; 2de get. 2 ure 12 min.

Arnhem. Waterhoogte 12 nov. 0.96 el.

Keulen. Rijnhoogte 12 nov. 8 v. 1 d. Rijnl. (gewassen 1 v. 5 d.)

Aangekomen 12 nov.: G. Lohmann met 3991 ctr. v. Amsterdam; H. Felten met 4843, H. Berns met 4556 en G. Könen met 4552 ctr., alle drie van Rotterdam.

Cargalijsten.

Rotterdam.

MANZANILLA, Pepita, P. L. Acevedo. — 115 v. Honig, 650 p. Tabak in bladen en 1708 stukken Hout, Mees en Moens.

LONDEN, Earl of Auckland, W. W. Appleton. — 24 v. Koffij, 10 v. Krenten en 18 coll. Diversen, C. Hemmann en Co.; 35 z. Koffij en 1 b. Zijde, F. A. Voigt en Co.; 40 k. en 17 k. Wijn, H. van Rijckevorsel; 12 v. Koffij, C. Steinweg; 5 v. dito en 1 b. Zijde, Schmitz en Fassbender; 29 z. Koffij, 100 b. Katoen, 1 k. Koopm. en 1 b. Gom Elastiek, J. H. Claus en J. Raulino; 10 v. Koffij, Schleussner en Stängle; 21 k. dito, van der Kun en van Schelle; 2 p. Rum, H. Braakman en Co.; 1 p. dito, Carp en Ketelaar; 1 oksh. dito, Smith en Co.; 16 b. Koopm., C. J. Bosman; 1 k. Planten, Lenders en Co.; 20 k. Gom Elastiek en 8 coll. dito, G. P. Boomer en Co.; 1 k. Mostaard en 2 b. Koopm., G. P. Ittmann en Zn.; 12 b. Huiden, P. A. van Es en Co.; 54 z. Erwten, Order.

LONDEN, Moselle, J. C. Hast. — 2550 Buffelhorens, van der Kun en van Schelle; 346 sch. Tin, J. H. Claus en J. Raulino; 140 z. en 3 v. Koffij, Koch en Vlierboom; 7 b. Vellen, Carp en Ketelaar; 3 k. en 4 cer. Indigo, C. L. Ringrose en Co.; 4 b. Leder, J. Haslinghuis en Zn.; 71 pakk. Koopm., Diversen; 630 k. Thee en 9 pakk. Meubelen, Order.

Amsterdam.

GALATZ, Catharina, Hazewinkel. — 956 chilos Rogge, Order.

COLDING, Hekla, Wahler. — 1268 ton Boekweit, Eltzbacher en Co.

KONINGSBERGEN, Isis, Fredrichsen. — 5753 sch. Tarwe, Order.

ROTTERDAM 13 November.

	l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl... Werk. Schuld 4 pCt.	99⅜		
Spanje... Oblig... 3 nu 2	42	42¼	42¼
" Certificaten	6 7/16	6⅜	6⅜
" Amortis. Schuld	17⅛		
Portugal.. Obligatien1853 3	46¼	46¼	46¼
" Obl. 1856/7/9, 3	45¾		
Rusland.. Obl. te Hamb. 5	80⅝		
" Obl. bij Baring. 4½	89⅞		
" Obl. te Amst.. 4½	89⅞		
" Obl. bij St. 1854 5	81⅝		
" dito 1855 5	93½		
" Obl. te Londen 3	59⅞		
Oostenr... Obl. in Metal. 2½	24		
" dito dito 5	45⅝	45¾	45 11/16
" dito Nationale 5	54 13/16		
" Aand. 1860	f 353⅞		
Mexico... Obligatien... 3	26¾		

De beurs verkeerde heden voor Portug. fondsen in lusteloozen stemming; Spaansche daarentegen meer gevraagd, met tamelijk levendigen handel in Coupons Bewijzen; Oostenr. zonder merkelijke variatie; de omzet in Oude Metall. zeer gematigd.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
H. A. MARCELIS, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten drie ure: Nederl., Werkel. Schuld, 2½ pc. 63⅞. Spanje, Certificaten-Coupons, 6⅜; dito Amort. Schuld, 17½. Portugal, Oblig. 1856/59, 3 pc., 45⅜; 45⅜. Rusland, Oblig. 1860, 4½ pc., 89 15/16; dito Spoorw.-Aand., f 193⅞. Oostenrijk, Oude Metalliek 5 pc., 45⅞, 45⅝; dito Nationale, 5 pc., 54 11/16.

AMSTERDAM 13 November.

	l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl... Werk. Schuld 2½ pCt.	63⅞	64	64
" dito dito 3	76½		
" dito dito 4	99 11/16	99 7/16	99¾
" Amort. Synd. 3½			
" Handl. Maats.	139	139½	139
" O.-I. Leening 4	98	98 7/16	98
" Holl. Spw. 4	88¼		
" Rijn dito 4½			
" M. van Weld. 4			
België... Cert. Rotsch. 2½	54⅝		
Frankrijk, Certificaten 3			
Spanje... Buitenlands. 2	41 15/16	42 1/16	42 1/16
" dito 3	50⅝	50¾	
" Binnenlands 3	47⅜	47⅜	47 13/16
" Amort. Schuld	17½		
" Bew. v. Coup.	6⅝	6¾	6¾
Portugal, Obligatien... 3 pCt.	46¼	46⅜	46¼
" dito 1856/59 3	45⅜	45 7/16	45⅜
" dito Uitgest.			
Rusland, Ob. Hope en C. 5	102	102¼	
" dito 1828/29 5	101		
" Cert. 1831/33 5			
" d.° 1840 4	74 1/16	74⅜	74 1/16
" d.° Stieglitz 4	73 1/16	74	74
" d.° d.° Nieuwe 5	81 13/16		
" d.° 1855 N. 5	93⅞	93⅝	93⅛
" d.° te Lond. 4½			
" d.° v. Assign. 6			
" Inschr. dito 6			
Polen.... Aand. 1835	165⅞		
" Spw. Oblig. 4 pCt.	71		
Pruissen, Oblig. 4½			
" dito 1859 5	105⅜		
Oostenr., Ob. Goll en C. 5	54⅝		
" d.° dito 4			
" d.° Met. Oude 5	45⅛	45 11/16	45⅝
" d.° N. te Ams. 5	68⅝	68¾	68¾
" d.° Nat. Met. 5	54⅝	54¾	54 11/16
" d.° Metalliek. 2½	23 15/16		
" W. Ad. ₤ 250 4	192		
Brazilië, 1839, ₤ 100 5	99		
Equador, ₤ 100 1	15½		
Venez... Obligatien 3	20½	20⅜	
" Uitgestelde 1½	7		
Grenada, Obligatien 4½	14	14⅜	14 1/16
" Uitgestelde 1	5⅝		
Mexico... Obligatien 3	26⅜	26¾	26 11/16
Illinois 7	84⅞		

Rusland, Cert. te Lond., 1859, 3 pc., 59¾; dito bij Hope en Co., 1860, 4½ pc., 89⅞; dito Spoorw.-Actien, 5 pc., 192⅞, 193⅝, 193⅞; Weener Bank-Actien, 3 pc., f 633; dito Aand. 1860, 5 pc., 353, 353⅛. Galveston, 8 pc., 18⅝; dito Stellen, 8 pc., 20. Grenada, 2 pc., 20⅛; dito gest. 9 11/16, 9¾. Louisiana, 5 pc., 83¾. Griekenl. 1825, 5 pc., 6⅛, 6⅛.

Belening 3, Prolongatie 3, Disconto 3 pc.

In Holl. fondsen ging weinig om. Alleen Spanje 3 pc. was iets williger bij levendigen omzet; Portugal genoegzaam onveranderd; Oostenr. en Russ. Spoorw.-Aandeelen meer aangeboden.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 64. Spanje, 2 pc., 42 1/16; dito binnenl., 3 pc., 47¾ a 13/16. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 45⅝ a 11/16; dito Nationale 5 pc., 54 11/16.

Handelsberigten.

SCHIEDAM 13 November.

Granen. Verkocht: Rogge, 143 ℔ roode Pools. f 250 6/w. Gerst, 129 ℔ Libau f 212 6/w.

Moutwijn, per Ned. Vat zonder fust f 12.75.
Jenever " " " - 18.25.
Amst. Proef " " " - 19.50.
Alles zonder de belasting.
Spoeling per Ketel f 1.30.

AMSTERDAM 13 November.

Tabak. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 38 p. Java merk A B, per Alcyone.

Granen. Tarwe onveranderd: 128 ℔ bonte Pools. f 384; 127 ℔ Pommer f 375. Rogge dadelijk in een doen met weinig handel: 125 ℔ N. Pruiss. f 260; 101 ℔ Petersb. f 242, f 240; 122 ℔ Jar. Pruiss. f 250; op levering slap, Maart en Mei f 234. Gerst een doen: 100 ℔ Vriess. Winter f 195. Haver en Boekweit zonder handel.

Zaden enz. Koolzaad, op 9 v. Olie te leveren in Nov. ₤ 76½. Lijnzaad een doen: 110 ℔ Riga f 365. Raapolie: op 6/w. f 42½; vlieg. f 41½; 1 Mei f 42¼; 1 Dec. f 41¼, f 41. Lijnolie: op 6/w. f 36½; vlieg. f 35; 1 Maart, April en Mei f 34½; 1 Dec. f 34½. Hennepolie op 6/w. f 41½; vlieg. f 40. Raapkoeken per 1040 st. f 82 a f 86. Lijnkoeken per 104 st. f 13 a f 15.

Kaas niet aangevoerd.

Vee. Kalveren 1ste kwaliteit f 50 a f 70, 2de dito f 40 a f 60, 3de dito f 30 a f 50; Schapen f 20 a f 24; Varkens 46 a 50 c. per Ned. ℔.

GRONINGEN 12 November.

Granen, enz. De aanvoer aan onze markt was heden inzonderheid met Haver iets ruimer, wat daarin eenige verlaging heeft veroorzaakt, maar daarentegen zijn eenige andere Artikelen weer iets verhoogd. Tarwe slepend tot vorige prijzen afgegaan. 116, 120 a 123 ℔ N. Omm. R. f 8.65, f 8.75, f 9.25, f 9.35 a f 9.85, f 9.95 en 116, 120 a 123 ℔ N. Old. dito f 8.35, f 8.45, f 8.95, f 9 a f 9.55, f 9.65. Rogge heeft 10 c. meer opgebragt en voor de Nieuwe nog boven de verhoogde notering bedongen: 116 a 120 ℔ N. Inl. en Buitenl. f 7.90 a f 8.20. Boekweit tot 10 c. verhooging vlug afgegaan en ook nog boven dien verhoogden prijs besteed: 113 a 116 ℔ N. Zwarte Zand f 6.70, f 6.75 a f 7.10, f 7.15. Wintergerst weinig aan en van Pelders 10 c. meer bedongen, Zomer en Knobbe als voren: 93, 96 a 99 ℔ N. Winter f 5.45 a f 5.95 a f 6.35, f 6.40; 96 a 99 ℔ N. Zomer f 5,35, f 5.40 a f 5.75, f 5.80, en 103 ℔ N. Knobbe f 6.10. Dikke Haver 10 c. verlaagd, maar tot die verlaging tegen het afgaan der markt nog alles opgeruimd. Witte Voer in een doen en de Zwarte Voer 5 c. verlaagd: 75, 78 a 82 ℔ N. Dikke Brouw f 3.55, f 3.80 a f 4.05; 62, 65 a 68 ℔ N. Witte Voer f 2.45, f 2.75 a f 3.05, en 68, 72 a 75 ℔ N. Zwarte Voer f 2.95, f 3.25, f 3.30 a f 3.60. Paardenboonen weinig aan en als voren verkocht, zijnde f 7 a f 7.90 naar deugd besteed. Koolzaad vond weinig vraag, maar toch ook niet lager te koop, rodelijke kwaliteit werd op f 13.50 gehouden. Geel Mostaardzaad niet in omgegaan en bleef naar deugd van f 9 tot f 11.50 aangeboden. Raapolie f 40. Lijnolie f 34 a f 34.50. Raapkoeken f 99.

LONDEN 12 November.

Suiker prijshoudend, met goeden handel; Mauritius middl. bruin en laag blond n.° 7 a 9, 34/6 a 36/6; middl. en klein grijsachtig crystals, gewasschen 39/6 a 40/. Geraffineerde met goeden handel tot vorige prijzen; Stukken zelfs iets hooger. Melassen goede oude Cuba Muscovado 16/. — *Rum* stil. Leewards 1/7. Demerary 1/8½ a 1/9. — *Koffij.* Native Ceylon 6 d. hooger; goed en mooi ord. grof 60/6 a 71/. Plantation prijshoudend. — *Thee* met veel handel in Congo tot vorige prijzen. — *Rijst* stil; ord. Rangoon 9/9. — *Hennep.* 2000 b. Manilla werden tot vorige prijzen verkocht. — *Zwavel* beter; goede 2a. ₤ 7.15/, first ₤ 7.17.6. — *Lijnzaad* prijshoudend; Tangarog en Marianopel 61/. — *Metalen.* Schotsch Gietijzer stil 49/ a 49/2. Banca Tin 117/ a 117/6 v. a. b. in Holland. — *Katoen* met goede vraag tot vooruitgaande prijzen. — *Olien.* Lijn- vast 35/6; Raap- flaauw 43/; Patent- 46/6 a 47/; Cocos- en Palm- onveranderd; Terpentijn- vast 73/. — *Talk* flaauw; loco 52/, oude 51/ tot ult. Dec. 51/6, Dec. 52/, Voorjaar 52/6 a 53/.

LIVERPOOL 11 November.

Suiker met redelijke vraag tot vorige prijzen. Bengal laag rossig bruin a laag zacht blond 30/ a 34/6; greinig 42/ a 44/. Melassen. Barbados 17/6. — *Rijst* stil. — *Jute* ₤ 15 a ₤ 19. — *Gambier* 18/.

ANTWERPEN 12 November.

Koffij vast; verkoopen heden ca. 2800 b. — *Granen.* Met goede vraag voor Rogge; Odessa f 8¾, Taganrog f 8¾ a f 8⅞. Stettin Gerst f 8. — *Oliezaden.* Mooi Berdiansky Lijnzaad f 16, infer. f 15⅝. — *Katoen* vast. — *Hop.* Voor een klein partijtje prima zoude reeds fr. 115 betaald zijn. — *Potasch.* New-York prima f 19. — *Terpentijn* stil.

HAVRE 10 November.

Katoen vast; gisteren zijn in het geheel 6800 balen afgedaan. — *Reuzel.* Amerik. fr. 67½. — *Granen.* Tarwe flaauw; roode Amerik. fr. 61½.

HAMBURG 12 November.

Granen. Tarwe in loco stil; van het buitenland zeer stil en iets lager. Rogge onveranderd. — *Raapolie* loco en per Nov. 27.2 a 27, per Mei dito. — *Koffij* stil. — *Harst* door aankoopen voor speculatie zeer levendig; prijzen sedert gisteren 1 m. hooger; bruine is met 8 m. 6 sch., blanke met 11 m. betaald. — *Zink* verlaten.

GENUA 9 November.

Koffij vast. — *Suiker* stil en prijzen flaauw. — *Olijfolie.* Fijne en eetbare soorten zijn zeer vast gestemd, mindere soorten flaauw. Verkoopen der week 680 vaatjes. Men betaalde voor Riv. Pon. eetbare fr. 92 a 93, Sardinië mifine fr. 90 a 94, Lavato fr. 66 a 67. Voorr. 7800 vtjs.

CORFU 5 November.

Olijvenolie. Men klaagt dat het weder te warm is voor de Olijfboomen en dat het gewas naauwelijks de helft van een gewoon jaar zal bedragen. Ordinaire kwaliteit bedingt tall. 12 a 11⅞, puike tall. 12½, per Februarij en Maart zijn verkoopers tot tall. 11⅞.

SMYRNA 2 November.

Deze week ging hier weinig om en prijzen zijn bijna onveranderd. De inkoopen van *Vruchten* duren voort. — *Katoen* iets hooger, men betaalde p. 340.

Advertentiën.

Bevallen van een ZOON *H. E. CRAMER,*
BRUYGOM.
Rotterdam 12 *November* 1861.

Bevallen van een ZOON *H. F. M. SMALT,* — VAN HENGELAAR.
Rotterdam 13 *November* 1861.
Eenige kennisgeving.

Heden overleed, na eene ongesteldheid van weinige dagen, tot mijne, mijner Kinderen en Behuwdkinderen diepe droefheid, mijn geliefde Echtgenoot CORNELIS DE ZEEUW, in den ouderdom van 59 jaren, na eene gelukkige Echtvereeniging van 38 jaren.
Delfshaven P. DE ZEEUW,
12 *November* 1861. Wed. C. DE ZEEUW.

De **Vleeschhouwers-Affaire** zal door mij, met behulp van mijnen Zoon en Neef, die den Overledene sedert eene reeks van jaren zoo getrouw heeft geadsisteerd, worden voortgezet, waartoe ik mij beleefdelijk aanbeveel.

Heden overleed, op het onverwachtst, ons geliefd jongste Kindje HESTER FRANCINA MARIA, in den jeugdigen leeftijd van 4½ maand.
D. VAN WEEL Az.
Middelharnis C. VAN WEEL,
12 *November* 1861. DRIENDIJK.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

Tweede Leesvergadering
van de Hollandsche Maatschappij van Fraaije Kunsten en Wetenschappen, Afdeeling *Rotterdam,* op DINGSDAG den 19 NOVEMBER 1861, des avonds ten *half acht* ure, Concertzaal, Bierstraat.
LEZER: de Heer **VAN DER BILDT LA MOTTE.**
BIJDRAGE: de Heer Mr. **J. E. BANCK,** van *Amsterdam.*
Namens het Bestuur,
Mr. W. S. VAN REESEMA, *Secretaris.*

Het BESTUUR van het **Rotterdamsch-Engelsch Vrouwen-Hulp-Genootschap** voor **In- en Uitwendige Zending** geeft hierdoor berigt, dat de **Verkoop** der **BAZAR,** ten behoeve van genoemd Hulp-Genootschap, D. V. zal plaats hebben op DONDERDAG 21 en VRIJDAG 22 NOVEMBER e. k., in de
Zaal der Bierstraat,
van des voormiddags 11 tot des namiddags **4 ure.**
Alle **Bijdragen** in **Voorwerpen** van **Kunst** en **Smaak** zullen tot DINGSDAG 19 NOVEMBER in dank ontvangen worden.

COMMISSARISSEN van den **Straatweg** tusschen ***Rotterdam*** en ***Hillegersberg*** zullen op Maandag den 25sten November 1861, des namiddags ten vijf ure, in de Herberg genaamd *het Wapen van Holland,* te Hillegersberg, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris *GERRIT ANTONIE VAN DEN BERG,* in het openbaar Verpachten:
Het Tolgeld aan de Gabelle,
op voormelden **Straatweg,** in te vorderen over 1862 tot en met 1864.
Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris *VAN DEN BERG,* te Hillegersberg.

TABAK.
Na afloop der reeds geannonceerde Veilingen zullen op Donderdag 28 November 1861, in het zelfde Lokaal, te Rotterdam, nog worden Geveild:
1857 Pakken JAVA TABAK,
ALS:
616 Pakken Hoofdmerk G G,
51 " " T B S,
656 " " L C,
376 " " N T M,
en 158 " " M K.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.
De Notarissen *VAN DER HOOP* en *REEPMAKER* residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn voornemens om op Woensdag den 20 November 1861, des namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis aldaar, te Veilen en te Verkoopen:
N.° 1. Een alleraangenaamst gesitueerd, zeer logeabel en welingerigt **HUIS,** met fraai aangelegden groot **TUIN** en **ERVE,** staande en gelegen aan den Coolsingel te Rotterdam, wijk 15, n.° 283, Kadaster sectie B, ns. 490 en 491, te zamen groot 7 Roeden 31 Ellen.
Verhuurd tot 30 April 1862 voor f 1000 's jaars.
N.° 2. Een dito **HUIS,** met **TUIN** en **ERVE,** staande en gelegen ten noorden van het vorig Perceel, wijk 15, n.° 282, Kadaster sectie B, ns. 1576 en ..., te zamen groot 2 Roeden 78 Ellen.
Verhuurd tot 30 April 1862 voor f 550 in het jaar.
N.° 3. Een dito **HUIS,** met **TUIN** en **ERVE,** staande en gelegen ten zuiden van het Perceel N.° 1, wijk 15, n.° 284, Kadaster sectie B, ns. 2557 en ..., te zamen groot 1 Roede 84 Ellen.
Verhuurd tot 30 April 1862 voor f 550 's jaars.
Grondbelasting der 3 Percelen, te zamen over 1861, f 176.11.
Zij zullen afzonderlijk worden Geveild en gecombineerd worden Afgeslagen.
Nadere onderrigtingen zijn te bekomen ten Kantore van de genoemde Notarissen, en de te veilen Perceelen twee dagen vóór en op den dag der Veiling, des voormiddags ten 11 tot des namiddags ten 3 ure te bezigtigen, mits men voorzien zij van een Permissie-Biljet, daartoe door de gemelde Notarissen af te geven.

AVIS MEDICAL. Le Docteur **LA'MERT** continue ses consultations personnelles ou par correspondance sur tous les cas de débilité et les infirmités secrètes de la jeunesse et de l'âge mûr, tous les jours, chez lui, 37, Bedfordsquare, à Londres. — Le Docteur LA'MERT vient de publier (au prix de 1 Fr.) une nouvelle édition de son ouvrage, ayant pour titre:
LA PRÉSERVATION PERSONNELLE.
Essai sur la débilité nerveuse, orné de nombreuses gravures et d'exemples. Cet Ouvrage se vend à 1 franc chez ***Hendriksen,*** Libraire, Hoogstraat, à Rotterdam. Il contient:
1e Section. — Physiologie des organes de la génération.
2e Section. — Puberté. — Age viril. — Morale de la physiologie générative. — Vraie et fausse morale.
IIIe Section. — Le mariage dans ses rapports Physique, moral et social. — Ses espérances et ses désappointements.
IVe Section. — Spermatorrhée et impuissance. Stérilité des deux sexes. — Maux que l'on se cause soi-même. — Iristes. — Conséquences de la négligence.
Ve Section. — Vices des écoles. — Effets de certaines habitudes pernicieuses sur les facultés mentales et générative. — Importance de la discipline morale.
VIe Section. — Traitement de la débilité nerveuse et générative. — Impuissance et stérilité. — Résultats dangereux de divers remèdes nouveaux. — Principes du traitement médical, diétique et général de l'auteur, basés sur 25 ans d'une pratique couronnée de succès.

Bij **W. L. STOELLER,** te *Rotterdam,* verschijnt heden:
EEN BLIK
IN HET
VERLEDENE
EN HET
TOEKOMENDE.
Een Woord ter lezing aanbevolen aan allen, wien de belangen des Vaderlands ter harte gaan.
Prijs 25 Cents.

Rotterdamsche Schouwburg.
Directie: ***J. Ed. de Vries.***
VRIJDAG 15 NOVEMBER 1861:
DE KREKEL,
Tooneelspel in 5 Bedrijven (7 Tafereelen) naar 't Hoogduitsch van Mw. *Birch-Pfeiffer.* — Gevolgd door
DE MOLENAARS,
Komiek Ballet-Pantomime in 2 Tafereelen van *Blache,* gemonteerd door den Balletmeester *Clair Benit.*
Aanvang ten 7 ure precies.
ZATURDAG 16 NOVEMBER 1861:
Tweede Voorstelling van
Die Hochzeit des Figaro,
groote Opera in 4 Bedrijven, van *Mozart.*
Derde Gastvoorstelling
van Mej. **GEISTHARDT.**
Aanvang ten 7½ ure precies.

GENERAL STEAM-NAVIGATION COMPANY.
ROTTERDAM EN LONDEN.
De Stoom-Schepen vertrekken met Passagiers en Goederen geregeld iederen Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.
NOVEMBER 1861.
Donderdag 14, 's morgens **9** ure. | **Dingsdag 19,** 's middags **12** ure.
Zaturdag 16, " **10** " | **Donderdag 21,** 's namiddags **1** "
VRACHTEN: Groote Kajuit ₤ 1.10.—, heen en terug ₤ 2.5.—.
Voor-Kajuit " —.17.6, " " " 1.6.6.
GEBROEDERS SMITH, *Agenten.*

STOOMBOOTVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM, HULL en GOOLE,
Iederen WOENSDAG en ZATURDAG.
Voor PASSAGIERS, GOEDEREN en VEE.
De Stoomboot **KILLARNEY,** Kapit. **Ths. Bollands,** vertrekt van ROTTERDAM naar HULL en GOOLE ***iederen Zaturdag.***
Ligplaats: **Nieuwehoofd.**
Adres HUDIG & PIETERS.

ROTTERDAM & HULL.
Iederen WOENSDAG en ZATURDAG.
Met de Stoomschepen { ***Enchantress,*** Kapit. THS. FARR. / ***Ocean Queen,*** " CHS. HARDY.
Het Stoomschip **ENCHANTRESS** vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **Zaturdag 16 November,** des morgens vroeg.
De Agenten *SEEUWEN & Co.*

Naar
NEW-YORK,
het snelzeilend Hanover Schoenerschip ***CHRISTINE,*** Kapitein H. ALTMEPPEN. Vertrekt **25 November.**
Adres bij WAMBERSIE & ZOON en CHs. CORNELDER & ZONEN.

Naar
NEW-YORK,
het snelzeilend Meckelenburgsch FREGATSCHIP ***HENNY,*** Kapitein H. OHLERICH. Vertrekt medio November.
Adres bij WAMBERSIE & ZOON.

De BONBONS DUVIGNAU
zijn het beste geneesmiddel tegen *verstoppingen, gal, slijm.* enz. enz. Zij doen den eetlust terugkeeren, maken de spijsvertering gemakkelijk, en vervangen met het beste gevolg de *purgeer-middelen, welker hevige werking dikwerf schadelijk is.* Verkrijgbaar te PARIJS, rue de Richelieu, 57. Depôts: te ROTTERDAM, bij den Heer *van Santen Kolff,* Apotheker, en te AMSTERDAM, bij den Heer *van Meurs,* Apotheker.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.
Veiling te Rotterdam,
op DINGSDAG 3 DECEMBER 1861, van:
Ca. **400,000** Ned. ℔ **KOPER in Koeken** (tough cake), afkomstig uit versmolten **Oude Indische Duiten.**
Volgens verklaring van het Munt-Collegie is door genomene proeven voldingend bewezen, dat dit Koper van eene zeer goede hoedanigheid is, en dat het de vereischten bezit om zonder eenig bezwaar verder behoorlijk te worden verwerkt.
Monsters zijn, op aanvrage, te Amsterdam en Rotterdam verkrijgbaar en zullen tot den in Veiling te bedingen prijs worden verrekend.
De DIRECTIE geeft de verzekering, dat gedurende de drie eerste maanden na deze Veiling geen ander **Koper** door haar zal worden aan de Markt gebragt en dat de alsdan eerstvolgende Inschrijving of Veiling niet meer dan 500,000 N. ℔ zal beloopen.
Amsterdam 13 *November* 1861.

DE PARTIJ VAN MEVROUW DE POES.
Beweegbaar Prentenboek.
Met Bijschriften van S. J. VAN DEN BERGH. Prijs f 1.50.
Uitgave van P. C. HOOG, te Rotterdam, en alom verkrijgbaar.

VERTREK der SPOORTREINEN.
Hollandsche Spoorweg.
Van Rott. naar Amsterdam: 7.25, 11.40, 3.25, 7.45.
" " alleen n. 's Hage: 9.45, 5.30, 9.5.
" Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.25, 4.30, 7.5.
" 's Hage " " 8.30, 10.41, 1.30, 4.13, 6.43, 8, 9.4.
Aankomst te Rotterd.: 9.15, 11.30, 2.15, 5, 7.30, 8.45, 10.
Vertrek van: **Rijn-Spoorweg.**
Rott.: 6.55, 9.50, 12.25 (expr.tr.), 2.10 (werkd.), 5.55, 9.15.
Amst.: 7.25, 10.25, 12.30 (expr.tr.), 4.30 (werkd.) 6.35, 9.15.
Arnh.: 6.30, 9.37, 11.55 (expr. tr.), 1, 5.55.
Utr. n. Rott.: 6.10, 8.40, 11.40, 1.15 (exp.tr), 5.35 (werkd.), 7.5.
Goud. n. Rott.: 7.30, 9.20, 12.44, 1.53 (exp.tr), 6.27 (wkd), 8.3.
Aank. te Rott: 8.15, 9.55, 1.15, 2.15 (exp.tr.), 7.05 (wkd), 9.1.
Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.
Van Rotterdam: 10.15 's morg. en 3 's nam.
" Breda: 6.45 's morg., 12.35 's midd. en 5.25 's namidd., de laatste alleen tot Antwerpen en Moerdijk.
" Antwerpen: 7.50 's morg. en 12.20, 5.35 's namidd., de laatste alleen tot Breda en Moerdijk.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

DONDERDAG 14 November 1861, N⁰. 272.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

NADERE REGELING VAN HET TIJDSTIP,
waarop de wet van 31 Mei 1861, (Staatsblad n.⁰ 49),
houdende eene
Nieuwe Regterlijke Inrigting.
ZAL IN WERKING TREDEN.

Uit het Voorloopig Verslag over dit wetsontwerp blijkt, dat in de afdeelingen der Tweede Kamer de volgende punten ter sprake zijn gekomen.

§ 1. Wanneer men het oog vestigt op de reeks van gewigtige voorbereidende werkzaamheden op wetgevend gebied, die de invoering der nieuwe regterlijke organisatie nog moeten voorafgaan, dan verdient zeker onder deze, wat de belangrijkheid van het werk aangaat, de herziening der wetboeken van burgerlijke regtsvordering en van strafvordering in de eerste plaats te worden opgemerkt. Eenige leden achtten haar van zulk overwegend belang, dat zij nu reeds op de wenschelijkheid wilden gewezen hebben om ook aan deskundigen buiten de Regering en de Vertegenwoordiging de gelegenheid te verschaffen, om bepaaldelijk omtrent die wijzigingen hunne zienswijze en oordeel uit te spreken. Dit werk, op welke schaal ook ondernomen, is altijd van ingrijpenden aard, en zal vooral zijnen invloed op het practisch terrein doen gevoelen. Het kan mitsdien zijne nuttige zijde hebben, mannen van wetenschap en theorie, en in dezen vooral ook dezulken te hooren, die door jaren lange practische ondervinding het best in staat moeten geacht worden, de leemten en gebreken der bestaande wetgeving te kennen en de middelen tot aanvulling en verbetering aan te wijzen. Hoewel schijnbaar tijdroovend — want daarvoor zou een tijdvak van ongeveer drie of vier maanden minstens moeten gelaten worden — meenden deze leden toch, dat in wezenlijkheid de afdoening langs dien weg niet vertraagd zal worden, inzonderheid niet, wanneer met of kort na de voordragten tot vaststelling van den staat, bedoeld bij art. 54 der genoemde wet, en tot herziening van de regterlijke indeeling des Rijks, ook de herziene en gewijzigde wetboeken door aanbieding aan de Vertegenwoordiging openbaar konden gemaakt worden. De regeling dezer beide eerstgenoemde onderwerpen zal immers in de eerste plaats door de Wetgevende Magt moeten ondernomen worden, en tijdens de behandeling daarvan biedt zich van zelf de gelegenheid aan om van het andere kennis te nemen en daarop in adressen of vlugschriften nuttige kritiek uit te oefenen. Daarbij komt, dat de verwachte voorlichting in zoover ook tot bespoediging van afdoening zal kunnen strekken, als daardoor meer eenheid van inzigten kan worden verkregen en velerlei vragen en bedenkingen afgesneden kunnen worden, die bij onderwerpen als deze van een niet uitsluitend deskundig collegie al ligt te wachten zijn.

Doch al ware aan de inwilliging van dezen wensch eenige vertraging onvermijdelijk gepaard, dan nog schijnt dit ongerief ruimschoots te zullen opgewogen worden door het onmiskenbaar voordeel, dat uit de beoogde voorlichting in het belang van eenen zoo veel omvattenden arbeid is te trekken. Het verlangen dezer leden zou mitsdien alleen wezen, dat de Regering, met het oog op hunnen wensch, de indiening der genoemde ontwerpen in dier voege mogt willen bespoedigen, dat de Kamer vrijheid kunne vinden om eene billijke tusschenruimte te gunnen vóór dat zij zich met het voorloopig onderzoek inlate.

§ 2. In eene afdeeling werd door sommige leden gewezen op de onzekerheid, welke vooral bij de late indiening van dit wetsontwerp op een voornaam punt ontstaan kan, namelijk bij het hooger beroep in burgerlijke zaken van vonnissen, door arrondissements-regtbanken in eersten aanleg gewezen. Art. 97 der afgekondigde nieuwe regterlijke inrigting heft voor alsnog bepaaldelijk met 1 januarij 1862 de bestaande *provinciale* geregtshoven op. Zoolang *dit* wetsontwerp niet tot wet verheven en afgekondigd is, is het mitsdien eene uitgemaakte zaak, dat die hoven *na dit tijdstip* geen wettigen grond van bestaan zullen hebben. Bij gebreke van de nadere regterlijke indeeling is intusschen aan litigerende partijen geen regtscollegie aangewezen, waar zij zich, na het genoemde tijdstip, in appèl zullen te verroepen hebben. In dien toestand van volslagen onzekerheid kan en zal zich evenwel ongetwijfeld het geval voordoen, dat er nu of later in het loopende jaar, *hangende de behandeling van dit wetsontwerp*, in appèl gedagvaard moet worden tegen eenen termijn, verschijnende na 1 januarij 1862. Voor welk Hof moet die oproeping geschieden? Zal men den geïntimeerde dagvaarden om te verschijnen voor het collegie waaronder thans de zaak ressorteert? Men zou daartegen kunnen inbrengen, dat eene oproeping voor een regtscollegie, welks opheffing, *tijdens de dagvaarding*, wettiglijk uitgemaakt was, niet geldend en mitsdien de verschijning voor de wederpartij niet verpligtend kan zijn, al wierd zelfs dit ontwerp vóór 1 januarij 1862 wet ingevoerd en daarmede het collegie bestendigd. Want behalve dat de wet geene terugwerkende kracht mag uitoefenen, en alleen voor het toekomende verbindt, zou toch de geregtelijke maatregel zelf — in het voorgestelde geval de dagvaarding — als vicieus kunnen beschouwd worden op grond van art. 5, 4⁰, in verband met de artt. 92 en 353 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering. Bij deze artikelen wordt immers op straffe van nietigheid als onmisbaar gevorderd van het exploit van dagvaarding voorgeschreven de aanwijzing van den regter, die van de zaak moet kennis nemen, en die mitsdien in de eerste plaats een wettig erkende regter zal behooren te zijn. De geldigheid dier acte, waarbij het belang van partijen zoo naauw betrokken is, wordt hier alzoo dus twijfelachtig gemaakt. Intusschen moet de appellant, voor geen ander erkend collegie van hoogeren regt kunnende dagvaarden, wel tot het instellen van dit betwistbaar hooger beroep besluiten, wil hij den wettelijken termijn van appèl en daarmede alle hoop op herstel in zijn beweerd goed regt niet onbenut voorbij laten gaan.

Andere leden deelden niet in den boven ontwikkelden twijfel. Zoo lang de invoering der nieuwe regterlijke organisatie niet daar is, kunnen, huns inziens, partijen niet anders dan zich aan het bestaande houden, en zullen zij mitsdien in appèl dagvaardende waar het thans behoort, hare zaken aanbrengen, behoudens nadere beschikking, wanneer deze noodig mogt blijken te zijn. Wordt de tegenwoordige toestand bestendigd, die zaken zullen haren gewonen loop volgen, zoo als indordaad het geval zal wezen, wanneer deze wet, gelijk het zich verwachten laat, met of vóór 1 januarij 1862 in werking treedt. Aangezien het zich intusschen nu reeds laat aanzien, dat de afkondiging dezer wet eerst in de laatste dagen van december zal plaats hebben, komt het raadzaam voor, daaraan de bepaling toe te voegen, dat zij met den dag harer afkondiging in werking treedt.

§ 3. Overgaande tot de beoordeeling van den voorgestelden nieuwen termijn, konden vele leden de opmerking niet weêrhouden, dat hij wat kort zou kunnen worden bevonden. Wanneer men bedenkt hoe veelomvattend eene herziening der wetboeken van regts- en strafvordering is; hoe naauwkeurig een ook uitsluitend in verband met de nieuwe organisatie ingesteld onderzoek moet verrigt worden; hoeveel tijd met de gedachtenwisseling over al de in de Memorie van Toelichting genoemde onderwerpen tusschen de beide Kamers en de Regering en met de openbare behandeling van een en ander gemoeid is, schijnt het vertrouwen des Ministers, dat dit alles in dit en een volgend Zittingjaar zal tot stand komen, niet volkomen gewettigd. Te meer kwam dit aan sommigen zoo voor, omdat, huns inziens, de reeks zal blijken aanvulling te vereischen met eene omwerking ook van het Wetboek van Strafregt, dat, niettegenstaande de daarin reeds aangebragte wijzigingen, toch nog altijd, in verband met de bestaande regtspleging, de onderscheiding handhaaft tusschen misdaden en wanbedrijven, naar die classificatie de straffen regelt, en ook uit anderen hoofde in zulke naauwe verhouding tot de strafvordering staat, dat het zeker wijziging zal vorderen, tegen dat de beregting van alle misdrijven zonder onderscheid aan de regtbanken zal worden opgedragen. Enkelen zouden dan ook niet geaarzeld hebben, aan te dringen op eene bepaling, dat het tijdstip der invoering nader bij de wet worde geregeld, indien de Kamer zich niet meermalen tegen dit beginsel had verzet.

Hoe het zij, nu eenmaal de termijn gesteld is, wilde men de Regering aansporen om zelve zooveel mogelijk de geregelde afwerking der taak te bevorderen. Daarom bepale zij zich tot de strikt noodzakelijke partiële wijzigingen en diene zij (behoudens den in § 1 ontwikkelden wensch, die, zoo als gezegd is, geenszins tot eenige noemenswaardige vertraging zou behooren te leiden) de ontwerpen afzonderlijk en naar mate zij gereed zijn in. Het zou volgens enkele leden wenschelijk zijn, indien de nieuwe indeeling en regeling der zetels het eerst in behandeling kon worden gebragt, omdat zonder deze al het andere de Vertegenwoordiging nutteloos zoude bezig gehouden hebben, en ook de geheele nieuwe organisatie slechts eene doode letter blijft. Is die regeling daarentegen tot stand gebragt, het overige, hoewel misschien van meer omvang, zal geleidelijk volgen. Enkele leden vroegen zelfs, of de Regering thans niet bij magte is deze voordragt binnen een zeker niet al te lang tijdsverloop toe te zeggen. Het ontbrak daarbij intusschen niet aan stemmen, die tegen overhaasting en verbrokkeling waarschuwden, opdat niet later blijke, dat aan de zucht naar invoering van het nieuwe regtswezen wezenlijke waarborgen voor eene goede regtsbedeeling wierden opgeofferd.

Rapporteurs van dit wetsontwerp zijn de heeren Mackay, Jespers, Heemskerk Az., Bots en van Asch van Wijck.

Oost-Indische remise-rekening over 1859 enz.

Ter voldoening aan art. 3 van het Koninklijk besluit van den 9 october, n.⁰ 57, heeft de Minister van Kolonien, de heer Loudon, aan de Tweede Kamer aangeboden:

1⁰, de algemeene rekening, aantoonende de hoegrootheid der Oost-Indische remises in goederen en geld, en het gebruik van die remises gemaakt gedurende het jaar 1859, met 5 bijlagen;

2⁰, de derde en laatste suppletoire rekening van 1856;

3⁰, de tweede en laatste suppletoire rekening van 1857, met 2 bijlagen;

4⁰, de eerste suppletoire rekening van 1858, met 3 bijlagen;

5⁰, het proces-verbaal van de vergaderingen der Staatscommissie, benoemd bij Koninklijk besluit van den 27 december 1860, n.⁰ 58, en

6⁰, den staat van het administratief kapitaal van Nederlandsch Indië onder ultimo december 1859.

Uit het proces-verbaal van de vergaderingen der Staatscommissie, benoemd bij Koninklijk besluit van den 27 december 1860, n.⁰ 58, blijkt, dat in de eerste vergadering van 5 maart 1861 tegenwoordig waren de heeren: de Minister van Kolonien, jhr. J. P. Cornets de Groot van Kraaijenburg, voorzitter, F. van der Oudermeulen, jhr. mr. R. J. Schimmelpenninck, mr. C. H. B. Boot en J. J. Pfister; terwijl afwezig waren de heeren: jhr. T. A. M. A. van Andringa de Kempenaer, mr. A. F. X. Luyben, mr. M. Wiardi Beckman en H. L. Fievez.

De Voorzitter opende de vergadering met de volgende toespraak:

„De benoeming der tegenwoordige Staatscommissie tot het onderzoeken der koloniale remise-rekening over het jaar 1859 is nog door den onlangs afgetreden Minister van Kolonien voorgesteld, krachtens het Koninklijk besluit van den 29 september 1841, n.⁰ 58 (Staatsblad n.⁰ 38).

„Als zijn tijdelijke opvolger is het mijne taak geweest de commissie uit te noodigen om hare werkzaamheden te aanvaarden, en deze eerste zitting is bestemd om haar de stukken over te leggen tot de te onderzoeken remise-rekening betrekkelijk.

„Uit die rekening blijkt, dat de Staatskas wegens regtstreeksche koloniale bijdragen genoten heeft de zeer aanzienlijke som van *f* 32,359,171.43, daaronder begrepen *f* 9,800,000 voor rente, krachtens de wetten van 24 april 1836, 11 maart 1837, 27 maart en 22 dec. 1838. Eerstgemelde som bedraagt *f* 1,996,465.85½ minder dan in het jaar 1858.

„Er zijn thans twintig jaren verloopen sedert den maatregel der instelling van de Staatscommissie tot het onderzoeken van de koloniale remise-rekeningen. In de jaren 1851, 1852 en 1854 is zoowel door den tijdelijken Voorzitter als door de Staatscommissie zelve herhaaldelijk gewezen op de bepaling in de Grondwet van het jaar 1848, dat de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen geregeld zal worden bij eene wet, en op de waarschijnlijkheid dat die wet eerlang zou in het leven worden geroepen en dat de instelling dezer Staatscommissie alsdan zou vervallen. Zes jaren later, in 1860, is door de laatste Staatscommissie de wensch op nieuw uitgedrukt, dat de bedoelde wet spoedig tot stand mogt komen.

„Ik zal u, mijne heeren, niet herinneren al wat daarover voorgevallen is, en, na de wederindiening van een wetsontwerp door mijnen waardigen ambtsvoorganger, op nieuw tot vertraging geleid heeft. Thans zou op mij de pligt rusten van het aanbieden van een wetsontwerp. Van het eerste oogenblik mijner optreding aan het hoofd van het Departement van Koloniën, nu twee maanden geleden, heb ik mij met dit onderwerp herhaaldelijk bezig gehouden; niets zou mij aangenamer geweest zijn dan mij van den bedoelden pligt te hebben mogen kwijten. Ik achtte het van het uiterste gewigt dat de eerste schrede, in 1841 door den toenmaligen Minister van Koloniën gedaan tot meer openlijke verantwoording der koloniale administratie, eindelijk gevolgd wierd door de wettelijke regeling, welke de Grondwet heeft verlangd. Mijne op handen aftreding zal ook in deze zaak nieuwe vertraging doen ontstaan.

„Evenwel moet ik op de volgende omstandigheden wijzen:

„Vooreerst: dat ik, dadelijk bij de aanvaarding van het Departement van Kolonien, bespeurd hebbende hoe de Indische finantien, en daaronder de ontvangsten en uitgaven hier te Lande over 1859 en volgende jaren, de bijzondere aandacht mijns ambtsvoorgangers getrokken hadden, door mij meer bepaald overwogen is de vraag, in hoe ver het in Indië gevolgde stelsel van algemeen beheer, gekenmerkt door uitbreiding en dien ten gevolge door uitzetting van uitgaven en door het ontstaan van grooter behoefte aan burgerlijk en militair personeel en grooter behoefte aan materieel, geacht kan worden op den duur overeen te stemmen met de krachten van het Moederland; welke overwegingen mij toeschijnen, ongeacht mijne aftreding, te moeten worden gebragt tot eenige beslissing.

„Ten tweede: dat ik, in het belang onzer finantien en van onzen algemeenen toestand, het op Java bestaande Gouvernements-cultuurstelsel hoog noodzakelijk achtende, voorbereid heb het vaststellen van nadere grondslagen om, met behoud van dat stelsel, den overgang te verduidelijken, bedoeld bij § 6 van art. 56 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indië, en tevens aan de particuliere cultuur-ondernemingen aldaar bescherming en gelegenheid tot uitbreiding te geven.

„Ten derde: dat ik, met het oog op den algemeenen finantiëlen toestand en de vele dringende eischen van Nederland en de koloniën, waaraan in vele opzigten nog zal moeten worden voldaan, op andere punten een spaarzaam beheer heb gepoogd te bevorderen waar de gelegenheid zich voordeed, en, ook in verband met andere consideratiën van algemeen belang, gemeend heb niet te mogen blijven uitstellen eene reeds lang voorgenomen vermindering der kosten van overvoer der Gouvernements-producten uit Indië; en

„Ten vierde: dat, onverschillig of al dan niet volgens het voorstel mijns voorgangers, de Indische begrootingen zullen vastgesteld worden bij de wet, in ieder geval bij het Departement van Kolonien zoo spoedig mogelijk behoort te worden daargesteld eene goed georganiseerde inrigting tot het naauwkeurig nagaan der koloniale finantien, en dat ik de daarvoor benoodigde fondsen heb aangevraagd bij de door mij ingediende begrooting (hoofdstuk XI) voor dit jaar.

„Met opzigt tot de bemerkingen, door de Staatscommissie in het afgeloopen jaar ten aanzien der rekening van 1858 gemaakt, meen ik te moeten verwijzen tot de processen-verbaal harer vergaderingen en de stukken betreffende het koloniaal batig slot van dat jaar, waaromtrent de discussien in de Tweede Kamer der Staten-Generaal op dit oogenblik nog niet hebben plaats gehad.

„Evenwel wordt ten aanzien der bedoelde bemerkingen aangeteekend:

„1⁰, dat, gelijk in antwoord op § 2 van het verslag der sub-commissie voor de *uitgaven*, en op § 1 van dat der sub-commissie voor de *ontvangsten* is opgemerkt, de afzonderlijke rekening van ontvangsten en uitgaven tot regeling van het muntwezen in Nederlandsch Indië over 1859 is geopend met het saldo ad *f* 1,600,279.24⁵, en in de derde en laatste suppletoire rekening van 1855 in uitgaaf gebragt;

„2⁰, dat sedert de plaats gehad hebbende vermindering van de verzekering op Gouvernements-producten — waarvan opgaaf is gedaan bij de beantwoording van § 3 *e* van het verslag der sub-commissie voor de *uitgaven*, en van § 5 van dat der sub-commissie voor de *ontvangsten*, — is besloten, de som, welke voor rekening van het Gouvernement onverzekerd blijft op uitgezonden goederen en muntspecie naar Java, met ingang van 1⁰ januarij jl. te verhoogen van *f* 80,000 op *f* 100,000 met elk schip;

„3⁰, dat door de bij het antwoord op § 13 van het verslag der sub-commissie voor de *uitgaven* ter sprake gebragte proef omtrent de indigo-cultuur in Banjoemas, de, ook van elders bevestigde, overtuiging is verkregen, dat van die proeven weinig of niets te verwachten was. Het Indisch Bestuur is, met het oog op den algemeenen toestand dezer cultuur en voor het geval dat verbeteringen blijken doelloos te zijn, de vraag onderworpen, of het niet, in het belang van het Gouvernement en de bevolking, geraden zou zijn, de indigo-teelt als Gouvernements-cultuur in te trekken.

„De algemeene rekening, welke nu onderzocht zal worden, betreft het tweede jaar van het door mijnen ambtsvoorganger gevoerde driejarig beheer.

„Ik leg u de algemeene rekening voor, vergezeld van vijf bijlagen, benevens een aantal justificatoire stukken, van eene rekening van ontvangsten en uitgaven tot verdere regeling van het muntwezen in Nederlandsch Indië, en van een restantstaat van de volgende onder ultimo 1859 bij de Nederlandsche Handelmaatschappij voorhanden Gouvernements-producten uit Nederlandsch Indië, te weten:

246,984$^{440}/_{1000}$ pikols koffij, 74,618$^{860}/_{1000}$ pik. suiker, 38,100 pik. tin, 1,352$^{528}/_{1000}$ pik. indigo, 5,956$^{268}/_{1000}$ pik. thee, 1,858$^{720}/_{1000}$ pik. notenmuskaat, 602$^{940}/_{1000}$ pik. foelie, 1,492$^{600}/_{1000}$ pik. kruidnagelen, 949$^{366}/_{1000}$ pik. kaneel, 11$^{604}/_{1000}$ pik. notenzeep, 76$^{800}/_{1000}$ pik. peper, 770$^{952}/_{1000}$ pik. tabak.

„Bovendien worden u voorgelegd de navolgende suppletoire rekeningen van vroegere jaren:

„*a*, de 3de en laatste suppletoire rekening van 1856;

„*b*, de 2de en laatste suppletoire rekening van 1857, met 2 bijlagen;

„*c*, de 1ste suppletoire rekening van 1858, met 3 bijlagen.

„Zoo als steeds geschied is, zal de Staatscommissie zich dienen te verdeelen in twee sub-commissien, eene voor de *ontvangsten* en eene voor de *uitgaven*."

In de tweede Vergadering, van vrijdag 16 augustus 1861, waren tegenwoordig de heeren: de Minister van Kolonien, mr. J. Loudon, voorzitter, F. van der Oudermeulen, jhr. T. A. M. A. van Andringa de Kempenaer, mr. A. F. X. Luyben, mr. M. Wiardi Beckman, mr. C. H. B. Boot, H. L. Fievez en J. J. Pfister. Afwezig: de heer jhr. mr. R. J. Schimmelpenninck.

Wat de *ontvangsten* betreft, heeft de sub-commissie aangevangen met de betuiging, met genoegen te hebben ontwaard, dat het getal suppletoire rekeningen tot eene gewenschte beperking was teruggebragt, en alzoo aan vroeger verlangen was voldaan.

De voordeelige uitkomst voor den Staat, welke het houden van zee-assurantie op producten voor eigen rekening oplevert, doet het der sub-commissie wenschelijk voorkomen, dat het bedrag van die voor eigen rekening gehouden assurantie worde vermeerderd, om tot niet-assureren te geraken. De Regering blijft naar hetzelfde doel streven. De sub-commissie heeft echter opgemerkt, dat de Regering in het vorige jaar het voornemen heeft te kennen gegeven, het gedeelte van elke lading, dat niet meer zoude worden geassureerd, slechts te vermeerderen met *f* 10,000. Dit komt aan de sub-commissie voor te zijn een zeer langzaam voortschrijden naar het gewenschte doel. Zij oordeelt zóó, vooral om den stap, die er gedaan is bij de vermindering der scheepsvrachten. Eene vermeerdering van het gedeelte der ladingen, waarvan de zee-assurantie voor eigen rekening wordt gehouden, is zeker niet door meerdere ongelegenheden vergezeld, dan eene vermindering van scheepsvrachten, en toch wordt er met deze vermindering sneller voortgegaan, dan bij gene vermeerdering.

De Voorzitter antwoordt, dat met 1⁰ julij jl. het onverzekerd gedeelte op elke retourlading Gouvernements-producten andermaal is verhoogd met *f* 10,000 en dus gebragt op *f* 130,000, en dat ook in dit opzigt een geleidelijk en omzigtig naderen tot het doel wenschelijk is.

Het ligt geheel in de bedoeling der Regering, de zee-assurantie voor het Gouvernement van lieverlede geheel af te schaffen, maar bij het beoordeelen van de plaats gehad hebbende vermindering der scheepsvrachten, in verband tot de inkrimping der assurantie, mag niet uit het oog worden verloren, dat de vrachten, door het Gouvernement voldaan, belangrijk hooger waren, en thans nog zijn, dan de particuliere; en dat ten aanzien der zee-assurantie juist het omgekeerde plaats heeft, doordat, ten gevolge van de in het jaar 1857 ingevoerde vermindering der makelaars-courtage, door het Gouvernement 1/16 per cent premie *minder* wordt voldaan dan door particulieren.

Wat de uitgaven betreft, heeft de commissie opgemerkt, dat, van welken kant ook ingezien, in afwachting dat de slotbepaling van het 60ste artikel der Grondwet hare uitvoering ontvangt, het allezins schijnt wenschelijk, de remise-rekening over het eerstvolgende jaar 1860 zuiver jaargankelijk in te stellen, voor de lasten denzelfden regel aannemende als voor de baten, dat is: in ontvang brengende wat werkelijk is ontvangen, in uitgaaf wat werkelijk is betaald. Geene sommen voor later te doene betalingen meer reserverende, en het thans nog gereserveerde, tot en met 1859, als eersten post van ontvang opnemende in de rekening van 1860, zal men, dure het nog lang of kort, telken jare kunnen volstaan met één enkele rekening, slechts gesplitst in zoovele kapittelen van ontvang en uitgaaf als er kolonien bij zijn betrokken. Geene suppletoire rekeningen zullen dan meer te pas komen, met veel minder cijfers zal het overzigt veel duidelijker zijn, en de overgang tot eene nieuwe orde van zaken, daardoor als het ware voorbereid, zal te zijner tijd stoornis noch botsing ontmoeten.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat, ofschoon ook in het door de commissie voorgestane stelsel niet elk der aangevoerde argumenten boven gegronde wederspraak verheven is te achten, hij evenwel meent dat het tegenwoordig oogenblik niet geschikt is om door eene welligt mogelijke eenvoudiger inrigting der remise-rekening den overgang tot eene nieuwe orde van zaken te beter voor te bereiden en gemakkelijker te maken. Is in dit opzigt een overgangsmaatregel noodig, dan zal die behooren te werken gedurende het tijdvak liggende tusschen die wettelijke regeling en hare in-werking-treding. Zoolang niet is gebleken welk onthaal aan de in bewerking zijnde concept-wet, regelende de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen, zal te beurt vallen, acht de voorzitter het minder oirbaar, eenig nieuw beginsel in bepaalde overweging te nemen, hetwelk die regeling zou kunnen praejudicieren.

Door den ambtsvoorganger van den Minister werd nog in het bijzonder de aandacht der commissie op vier hoofdpunten gevestigd.

In de eerste plaats op de vraag, in hoe verre het in Indië gevolgde stelsel van bestuur, gekenmerkt door uitbreiding en dien ten gevolge door uitzetting van uitgaven, geacht kan worden op den duur overeen te stemmen met de krachten van het Moederland; en ten tweede, op het voornemen van dien nu afgetreden Minister om, met behoud van het cultuurstelsel op Java, aan de particuliere cultuur-ondernemingen aldaar bescherming en gelegenheid tot uitbreiding te geven. De sub-commissie voor de uitgaven acht zich niet geroepen, hier in eene beoordeeling te treden, noch van het in Indië gevolgde stelsel van beheer, noch van het cultuurstelsel, en zij vermeent zich van eene opzettelijke beschouwing dezer beide onderwerpen bij dit haar verslag van het onderzoek der remise-rekening te moeten onthouden. In de derde plaats werd gewezen op de vermindering der kosten van overvoer der Gouvernements producten. De sub-commissie voor de uitgaven wil ook hier zich geene waardering van den genomen maatregel veroorloven; aanvankelijk zal welligt mindere keus van goed uitgeruste en behoorlijk bemande schepen en derhalve vermeerdering van zeegevaar daarvan een gevolg kunnen zijn; het komt wenschelijk voor, dat, bij eventuele verdere vermindering der verzekering van Gouvernements producten, dit niet uit het oog worde verloren.

De Voorzitter geeft hierop te kennen, dat de Regering niet deelt in de vrees, dat door de niet overdreven vrachtvermindering gebrek zal ontstaan aan goed uitgeruste en bemande schepen; vermits geen Gouvernements goederen of producten geladen worden dan in schepen, waaromtrent door bevoegde autoriteiten bewijzen zijn afgegeven, dat ze behoorlijk in staat zijn om zee te bouwen.

Eindelijk wordt in de vierde plaats bij de openingsrede de aandacht gevestigd op de voorgenomen daarstelling eener goed georganiseerde inrigting tot het naauwgezet nagaan der koloniale finantien; daar door den Minister aan dit voornemen geen gevolg is gegeven, zal het doelloos zijn daaromtrent in nadere beschouwingen te treden; wij veroorloven ons echter, bij deze gelegenheid hulde te brengen aan de duidelijkheid en goede orde, welke wij in de schrifturen der rekeningen zoo als zij aan ons onderzoek onderworpen worden aantreffen.

De Voorzitter deelt hierop mede, dat de daarstelling eener inrigting tot het meer opzettelijk nagaan der koloniale begrootingen niet door hem is uit het oog verloren. Door het vrijvallen van eenige bezoldigingen is de gelegenheid ontstaan om aanvankelijk zonder bezwaar van het XIde hoofdstuk der Staatsbegrooting aan het bureau, waaraan deze werkzaamheden zijn opgedragen, personeel toe te voegen. Naar

mate de gang van zaken zulks mogt vorderen, zullen in den vervolge gelden worden aangevraagd om het Departement van Kolonien in staat te stellen ook in dit opzigt aan zijne roeping te voldoen.

Overigens verklaart de Voorzitter, dat de betuiging van tevredenheid der commissie over de duidelijkheid en goede orde van de aan haar onderzoek onderworpen stukken hem. ook voor de daarbij betrokken afdeeling van het Departement van Kolonien, zeer aangenaam is.

Uit de mededeeling der Regering blijkt, dat aan het Indisch Bestuur de vraag onderworpen is, of het niet in het belang van het Gouvernement en de bevolking geraden zoude zijn, de indigo-teelt als Gouvernements cultuur geheel in te trekken; de sub-commissie voor de *uitgaven* zoude wenschen te vernemen, of thans reeds een bepaald besluit genomen is.

De Voorzitter antwoordt, dat, ofschoon hij, even als de laatstelijk afgetreden Minister van Kolonien, meent, dat de tijd is gekomen om te beslissen de vraag, of de indigo-cultuur van Gouvernementswege zal worden ingetrokken, en hij daarvan aan het Indisch Bestuur heeft doen blijken weinige dagen na het aanvaarden der portefeuille van Kolonien, bij het aanbevelen tot eene spoedige behandeling van dit vraagstuk, evenwel nog geene voorstellen uit Indië zijn ontvangen tot het nemen van een bepaald besluit deswege.

Onder de *uitgaven van verschillenden aard* hebben de beduidende sommen aan de onderzeesche telegraafverbinding te koste gelegd de aandacht der commissie getrokken. Zij zoude gaarne vernemen welke de verdere uitslag der onderneming was en of er nog hoop bestaat dat die niet geheel verloren zij.

De Voorzitter zegt dat de jongste berigten omtrent den toestand van den kabel eenige meerdere hoop dan vroeger doen koesteren, dat hij weder in bruikbaren toestand zal zijn te brengen.

Het daggeld, aan eenen ambtenaar verstrekt bij gelegenheid van het hem opgedragen onderzoek naar de mogelijkheid eener vestiging op Nieuw-Guinea, gaf aanleiding tot de vraag, of dit onderzoek tot eenig, zoo ja, tot welk resultaat geleid heeft; de commissie veroorlooft zich die vraag te doen.

De Voorzitter zegt, dat de overwegingen van het verslag der commissie voor Nieuw-Guinea, omtrent welke meerdere bijzonderheden zijn medegedeeld in de Regeringsverslagen van het beheer en den staat van Nederlandsch Indië over 1857 (bladz. 93) en 1858 (bladz. 69), geleid hebben tot het besluit om eene vestiging aldaar voor alsnog als onraadzaam te beschouwen; dat evenwel gevolg is gegeven aan den wenk der commissie, om de plaatsing aldaar te bevorderen van eenige zendelingen. met de roeping om te werken aan het mededeelen van eenige beschaving aan de daarvan nog geheel ontbloote kustbewoners, in zoover dat een paar derwaarts vertrokken zendelingwerklieden van Gouvernementswege overtogt van Batavia hebben verkregen en eenige tegemoetkoming in hun levensonderhoud.

Als eene belangrijke bijdrage voor de kennis dezer nog zoo weinig bekende Landen en Volken is het verslag der commissie gezonden aan het Koninklijk Instituut voor taal-, land- en volkenkunde van Nederlandsch Indië te Delft, met vrijheid tot openbaarmaking van hetgeen daarvoor geschikt is.

Niet zonder eenige bevreemding zag men in de uitgaaf gebragt *voorschotten* aan den heer *Rose* ter zake van het in aanbouw zijnde Invalidenhuis, en aan den heer *de Bruyn Kops*, tot het beduidend bedrag van *f* 5000, ter bestrijding van te maken kosten als lid der commissie voor het gymnasium *Willem III;* de Commissie voor de *uitgaven* vermoedt, dat het gebruik dier *voorschotten* later zal worden verantwoord.

De Voorzitter deelt naar aanleiding hiervan mede, dat het bedoelde voorschot in julij 1860 door den Rijksbouwmeester *Rose* is verantwoord. Het strekte ter bestrijding van voorbereidende werkzaamheden voor de daarstelling van het Koloniaal Militair Invalidenhuis, zoo als het doen van opmetingen, waterpassen en traceren van het ontworpen gebouw, onderzoeken der gronden enz.

Wat het andere voorschot betreft, zegt de Voorzitter, dat door het collegie van curatoren van het gymnasium Willem III te Batavia eene commissie in Nederland is benoemd, aan welke is opgedragen het doen eener keuze van het voor genoemde inrigting benoodigde onderwijzers-personeel, voor zooverre dat niet in Nederlandsch Indië is aangetroffen. Op verzoek van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië is ter beschikking van die commissie gesteld en aan haar hier ter stede woonachtig lid, mr. J. L. de Bruyn Kops, uitbetaald eene som van *f* 5000 tot het doen van uitgaven voor reis- en verblijfkosten, schrijfbehoeften, advertentiekosten, brievenport enz., zoomede voor het aankoopen van de noodige schrijf- en locaalbehoeften ten dienste van het gymnasium. Van die som behoort door de commissie te zijner tijd rekening en verantwoording te worden gedaan.

Eindelijk zou de Commissie gaarne eenige nadere toelichting wenschen van den post van *f* 2000, ten behoeve van den heer von Siebold bij gelegenheid zijner reis naar Japan uitgetrokken; zij zoude wenschen te vernemen wat het doel dier reis geweest en in hoeverre dit doel bereikt werd.

Ter voldoening aan den wensch der Commissie geeft de Voorzitter te kennen, dat, krachtens Koninklijke magtiging, aan jhr. P. F. von Siebold eene som van *f* 2000 werd verstrekt, toen hem, bij gelegenheid eener voorgenomen reis naar Japan, de overbrenging aan den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië werd opgedragen van de acte van ratificatie van het Nederlandsch-Japansch tractaat van den 18 ... 1858. Toen de heer von Siebold zijne reis uitstelde, is van zijne bemiddeling tot de overbrenging der bedoelde acte geen gebruik gemaakt en zijn de *f* 2000 terugbetaald en in ontvangst gebragt op het rapport „*Diverse ontvangsten*", hetwelk aan het onderzoek dezer Staatscommissie is onderworpen.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.